

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Beati P. Philippi Nerii Florentini. Congregationis Oratorii Fvndatoris

Gallonio, Antonio

Mogvntiæ, 1602

Liber Secvndvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43172

BEATI
PHILIPPI
NERII VITÆ
LIBER SECVNDVS.

ſeſu Chriſti anno 1560 Pij IIII. Pap. anno I Ætatis annò 45.46

Cogitatio occultiffima à Philippo viſa.

ANNO huius ſæculi opi-
nor. ſexageſimo, iuuenis
a quidam non ignobilis,
cuius conſiliũ id erat, vt
voluptatibus obſequeretur, caſu in-
ter eũdum amicum offendit, à quo
humaniffimè ſalutatur: erat is pieta-
ti deditus, ducemq; Deum in omni-
bus rebus ſuis ſequens: amicum ita-
que, quaſi aliud agens ſecum ducit
ad ſermones, qui in Oratorio no-
ſtro habebantur: Amicus amicum
inuitus licet, ſequitur, ſermonibus

a
*Id princeps
femina
Beatrix
Caietana,
ſt cateros
ſileam, in-
reſurando
teſtatur.*

Vitæ lib. 2.

M

in-

interest; quibus completis cum domum redire cuperet, ab amico, qui eius animi salutem sitiebat, ad Philippum adducitur, perinde ac eo ad confessiones uti vellet, cum nil minus eo ille tempore cogitaret; Vix hoc amicus fecerat, cum iuuenis ab eo se derideri arbitratus, iniquo animo in benefactorem suum esse cepit; sed tamen Beati Patris aspectum reueritus submissis ante eum genibus confessionem se facturum profiteretur: itaque flagitia narrare aggressus, cum non esset ei animus exponere singula, fictè de peccatis suis confitebatur: quod præuidens Beatus Pater diuinitus rogat eum, si aliud commiserit delictum, confessione aperiat; cui cum ille responderet se omnia iam perfectè, planeque patefecisse, amplexatus hominem Philippus falsum dicis fili, ait, quãdoquidem fictè & simulatè peccatorum tuorum peregisti confessionem: agè iam sequere consilium meum,

meum, integrè de omnibus confite-
re: si id egeris, dignus eris vt tibi par-
catur: nec verba in ventum iacta, ita
enim penetrauit sermo hominem,
simulque opinio, quam de Philippi
sanctitate conceperat, vt repetita
confessione omnium ab infantia
peccatorum, totum se illi regendū
tradiderit. is tandem breui post
tempore sancti Francisci de obser-
uantia, vt dicitur, familię se obstrin-
gens, ibidem pio fine quieuit: fuit
huic nomen, ex quò cœnobio se ad-
dixit, Raphael Lupus.

Iesu Christi anno	Pij III. Pap. anno	Ætatis anno
<u>1561</u>	<u>2</u>	<u>47</u>

Iuuenem morti proximum adiuuat.

ANno deinde huius sæculi sexa-
gesimo primo, cum quidam
Sebastianus ex spiritualibus Philip-
pi filijs vnus in morbum incidisset,
quem mors consecuta est, vitæ fine
iam instante, à communi huma-

*Id testes
quatuor,
qui inter-
fuere, quo-
rum duo
sacerdotes
sunt, iure-
iurando
narrarūt.*

Vitælib. 2.

M 2

ni

ni generis hoste grauiſſimis cœpit
tentationibus impeti; diabolus e-
nim, vt hominem in desperationem
induceret, nigrum sese illi, aspectu-
que terribilem ad videndum obie-
cit, animo eius insultans, cuius hor-
ribili visu perterritus æger, magnis
vndique afflictationibus oppressus,
prope desperationē torpebat, hor-
ribiles ei adhuc dæmonum facies
occurſabant: flexo itaque in mœsti-
tiam ore heu me! clamabat, quia
perditus sum; hei miſero mihi! de-
reliquit me Dominus: quid faciam
infelix cum dies meos inaniter trāſ-
egerim, atque extra viā salutis sim?
duas iam horas nihil habebat in ore
aliud nisi se desperatum esse, nul-
lamq; malo suo inueniri posse me-
dicinam, deq; se ipſo actum esse: res
eō iam periculi venerat, vt amiſſa
corporis spe (erat enim moribun-
dus) pertenuis spes animi salutis o-
stenderetur. Igitur in hac tanta re-
rum desperatione ad Parochū de-
scenditur,

scenditur, qui rectà ad ægrum con-
tendens, nihil prorsus effecit; nam-
que vbi eum ille vidit, mox perinde
ac si dirum aliquod cerneret mon-
strum, atque execrabile, obuersus in
aliam partem ab eo refugit clami-
tans nullam se (quòd à Deo dereli-
ctus erat) salutis spem habere: inte-
rim accersitur Philippus, qui simul
vt pedem in limine ostij aulæ do-
mus ponit; quid est? in clamauit: &
cubiculum ingressus, Sebastianum
manu leniter apprehendit, quo at-
tactu illud confestim factum est, vt
æger à summa desperatione, atque
tristitia ad magnam animi tranquil-
litatem, lætitiãq; cunctis qui ade-
rant admirantibus, traductus, alta
voce dicere cœperit: Philippus pa-
ter dæmones fugat: en abeunt dæ-
mones à Philippo fugati: O magnã
Philippi vim! viuat Christus, viuat
Philippus, cuius ope ab Inferni fau-
cibus ereptus sum; vigeat Oratorij
opus: viuat Philippus Pater meus,

Vitalib. 2.

M 3

cui

cui tantum debeo, viuatque perpetuò. Lætitia ergo perfusus quàm maxima diuinas laudes concinere non desistebat; mi Iesu clamabat, Iesu mi dulcissime: inuocet quisq; Iesú. cumq; frequenter Iesum appellaret, Philippoq; ex interuallo longã vitã precaretur, in hæc tandẽ verba prorupit: en fratres, Angelorũ aspectu fruor, Angelos intueor, qui me vt in coelũ perducãt, adsunt: & paulo post: ecce Archãgeli, ecce Throni, ecce Dominationes, ac reliquos aliorum Ordinũ, Hierarchiarumq; enumerans, & hæc cum diceret, exultans, diuinasq; laudes concinens, paulò post animam inter manus B. Patris reddidit Deo iij. Kal. Octob. ipso Sancti Michaelis Archangeli peruigilio.

*Id sacra-
mento fir-
marunt
Delia ipsa,
& Gaspar
Vir eius.*

Moribundam feminam à morte liberat.

Eodem anno, mense Decembri Delia Buschalia honeste mulieri, cum iam octauus ageretur men-

sis quo

sis quo prægnans erat, quartus im-
prouisò partus haud maturus insta-
re cœpit: doloribus accedentib⁹ ac-
cerfitur obstetrix, cui Blanchæ no-
men erat: hæc, quamquam ei⁹ artis
peritissima, puerperam tamen ad-
iuuare haud potuit: cum enim fœtū
effundere cœpisset, eam mox diffi-
cultatem experta est, vt totum nū-
quam edere potuerit, propterea
quod infans præter morem in vtero
iacēs pedes tantū inde extulerat,
quamobrem partim intus hærebat,
partimq; prominebat foris. Hinc is
erat feminæ status, vt ex imbecilla
quadam, atq; pertenui cordis agita-
tione quòd viueret sentiretur; erat
enim vt omnibus ferme sensibus,
ita vitali calore destituta: collocatur
itaq; in lectulo, ad eam peritissimi
medici aduocantur, qui omnibus
rebus frustra tentatis actum esse de
illius salute proclamant, id ipsum
Blancha affirmat, illud simul adjci-
ens, quòd si fœtus, quem mulier

expellere foras non poterat, vi extrahi tentaretur, & ipsum in frustra diuisum iri, & mulierem illico diem haud dubiè obituram.

Iacuerat femina hunc in modum exanimis nouem integras horas, cumq; iam & à medicis, & à domesticis mortua crederetur, Gaspari Brixio vxoris vicem sollicito Philippus occurrit, quem ille fiducia plenus quàm suppliciter potest magna lacrymarum profusione rogat, vt moribundæ cõiugi opem ferat. His ille ad pietatem flexus ad feminam pergit, eamq; vt mortuam offendit: accedit propius, pileoque^a, quem gestabat super vterum eius imposito, manus in celum tēdit, flet, suspiriaq; ex imo pectore ducit, tum flexis humi genibus circumsistentes feminas hortatur, vt pro moribunda orationem Dominicam, Angelicamq; salutationem recitēt; quibus dictis feminam nominatim appellat: nec frustra, Delia enim quasi è

^a
Percurre si
libet Go
fridum lib
4. Vita S.
Bernardi
c. 4. in Pe-
tro Astu-
riensi Epi-
scopo, &
Gaufridū
Abb. in
Petro Ta-
rentasi
Episcopo c.
33. porro
Festibus
sanctorum
Siuentium

grau

gravi somno euigilans cunctis, qui
astabant stupore oppressis, Philippo
clara mox voce, quamquam nona
iam abierat hora, qua linguæ vsum
penitus amiserat, respōdit; quid mi-
hi iubes Pater? cui Philippus, id ego
vellem, vt te totam Christo trade-
res, cumque omnium plurimum a-
mares pro viribus: tum illa, faxit
Deus vt eum amem; quibus dictis,
adiuuame Pater, subiecit, malè me
habeo, labore partus emorior, mox
Philippus, bono animo sis, seruabit
te Christus, eiusque corpore cruce
signato foras exijt; & ecce tibi no-
uum miraculum: vix inde extule-
rat pedem, cum extemplò mulier
nulla humana ope, nulloque dolo-
re mortuum fetum enixa est, idque
adeò feliciter, vt eodem momento,
& præsentis periculo erepta conua-
luerit, & valens vegetaque è lectulo
surrexerit. Sed & illud memorabi-
le: Philippo è cubiculo egresso Ga-
spar tristis, ac lacrymās obuiam pro-

*patrata
esse mira-
cula ex ea-
rum rebus
gestis opti-
mè constat.*

cedit, quem manu prehensum tandiu fixis oculis intuitus est, donec ad scalas est ventum: ibi dimisso eo, perge ait ad uxorem tuam, Deus consolatus est vos: ipsi itaq; grati estote, in id incumbentes, vt ad custodiam mandatorum eius aduigiletis assiduè: Tum Gaspar fursum omni festinatione properans moribundam modò coniugem sanam planè, viribusq; valètem foetu mortuo effulo comperit.

Morti proximos adiuuat extremo certamine.

Reliquum est, vt aliqua etiam de eius erga ægros, ac morientes pietate narremus. Ægrotantiū ille curam perpetuò gessit, eorum maximè, qui ei aliqua ratione noti essent, eosque singulis visens diebus omni ope, atq; opere iuuabat: apud eos, qui in vltimo vitæ periculo cōstituti erant, si opus erat, pernoctare non grauabatur, illosq; ad supremum illud certamen roborans,

atq;

atque confirmans: Plerosq; de se nimium confidentes ad humilitatem inducebat: quos verò ad desperandū de Dei misericordia dæmones vrgebāt, hos ille ad spem diuinam, diuinamq; fiduciam mirificè erigebat. Veniamus ad exempla.

Magnum eodē anno ostendit Philippus charitatis affectum erga Iacobum Marmittā^a supremis appropinquātem. Erat is Cardinalis Riccij Politiani à secretis, ingenio, prudentia, literisq; apprimè ornatus: confitebatur sæpius per hebdomadam peccata sua Philippo, cui carus erat, atque communicabat in Ecclesia S. Hieronymi: cum is itaq; in morbum incidisset, qui paucis post diebus attulit mortē, in maximo animi mœrore versabatur: erat enim valetudo grauissima, quæ acerbos incuteret dolores, hæc cum Iacobus (inferiore animi portione repugnante) non ea, vt par erat mentis fortitudine, constantia-

que

*Eius rei
iuratus
testis est
Ioannes
Franciscus
Bordinus
Aunionis
Archiepi-
scopus.*

Psal. 45.

que toleraret, sed magis de vi mor-
bi quereretur, monitus à Beato Pa-
tre, vt in Deo confideret, amiffamq;
cordis iucunditatem recuperaret,
animumque reciperet, diceretque
vnà cum eo: Deus noster refugium,
& virtus, adiutor in tribulationi-
bus: quæ (mox æger queribunda
voce subiecit) inuenerunt nos ni-
mis. Tum Philippus, vt eas tenta-
tiones ab eius animo propulsaret,
dedit se illico in preces, quibus id
effecit, vt paulo post respiraret bel-
lator, animum reciperet, nec se tan-
tùm recrearet ex timore; sed etiam
adeò se erigeret, vt exultans spiri-
tum efflauerit v. Kal. Ianuar. anno
ætatis suæ secundo & sexagesimo,
ac mensibus duobus.

Iesu Christi anno Pauli IIII. Pap. anno Ætatis anno
1562. 3. 47.

Prædictio.

Huius sæculi anno sexagesimo
secundo iuuenis quidam non
ignobilis, cui Ioanni Thomæ nomē
fuit,

fuit, ibat quotidie ad sermones, magis id ut institutum irrideret, quam ut salutem animæ suæ consulere: hoc ubi aduertunt astantes, rem ad Beatum Patrem deferunt, multaq; de istius insolentia queruntur. quibus ille, finite eum, inquit, in hac regione sibi morem: hominem quæso æquo animo ferte; sed cum is molestus adhuc esse pergeret, eamque ob rem qui sermonibus intererant, ipsum iterum ad Philippum deferrēt, eadem quæ antea ab eodem audiunt. Interea rem miram operatur Deus: is breui post tempore cum nemo expectaret, ita ex eius rei occasione, Patrumq; consuetudine immutatus est, ad eamque deuenit, sermonum, qui ibi habebantur, beneficio, rerum cœlestium intelligentiam, & humanarum contemptum, ut omnibus rebus abdicatis, diuitijs & honoribus spretis, Christi cōsilia sequi in animū induxerit: ergo addixit se Religioni S. Domini,

minici,

minici, & in cœnobio S. Mariæ supra Mineruam, cunctis tam subitam hominis mutationem stupentibus, sacrū habitū quarto idus Februarias sumpsit, qui intra paucos menses nouitius pietatis ardore feruens, fiduciaque plenus diem obiit.

Eodem anno, ac mense alius adulescens Paulus è Philippi schola eisdem se cœnobio mancipauit, qui cum breui maximos in spiritu progressus fecisset, fiducia itidem plenus, ac spei migravit è vita: Religiosus factus, mutato nomine, Ioannes appellari voluit.

Ioannis Baptista Saluiatiobitus.

*Quod de
Ioanne
Baptista
narratur,
omnibus
Philippi
discipulis
notissimū*

EO ipso anno idib. Octobris migravit è vita Ioānes Baptista Saluiatus, de quo superiore libro est dictum, quippe qui Philippi operavnā cum coniuge Portia cœlestem pene in terris vitam degebat, summa totius Urbis admiratione, ut quæ horum diuitias, nobilitatem,

iuuen-

iuuentutem, corporis venustatem,
& anteaactæ vitæ delicias nouerat.
Is cum grauissimo morbo afflictatus,
extremum ageret spiritum,
horratu B. Patris, ac Vincentij Her-
culani tum cænobij S. Mariæ ad Mi-
neruam Prioris, post Sarsinæ pri-
mum, deinde Fori Cornelij, demum
Perusiæ Episcopi, sub vesperum in-
stante prope morte sacratissimum
viaticum sumpsit, idque tanta cum
animi tranquillitate, atque constan-
tia, vt cum de morte sibi instante
cognouisset, omnibus illico audien-
tibus, clara, alacriq; voce imperter-
ritus dixerit: Lætat^o sum in his, quæ
dicta sunt mihi, in domum Domini
ibimus. nec multo post totus in cæ-
lestem patriam anhelans felicem in
Philippi Patris complexu, læto, a-
lacriq; vultu, spiritum emisit.

Psal. 121.

Quo mortuo, eius vxor Florentiæ,
vbi tum erat, monialis habitum, in-
sequenti mox anno, mense Mar-
tio, induta; postmodum cæli mu-
tandi

tandi

tandi studio in Urbem reuersa cœnobium S. Catharinæ nomine construxit in Viminali ; vbi ad diem hunc degit.

Philippus grauius ægrotat.

*Sancti Viri
agri frequenter
leguntur. Vide
de B. Gregorij
Pam. lib. 2.
ep. 32. lib.
5. ep. 61. lib.
7. ep. 14. &
127. & lib.
8. ep. 35.
Edit. Rom.
Percurre
in super
Georgium
monachum
in Theodoro
Sicaota,
& Gulsel-
mum Abb.
Vita S. Bern-
ardi lib.
1. c. 8. & 12.*

VExebatur assidue Philippus, non uã Domino seruo suo aurearum coronarum in dies materiam præbente, diuturnis, & periculosis morbis : ægrotabat grauissimè bis frequenter in anno. Ego quidem ex eo tempore, quo primùm apud illum esse cœpi, nempe ab anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo ad nonagesimum quintum usque, quo ille obiit, nullum vnquam annum abiisse memoria teneo quin in morbum delapsus sit.

Æger cum esset, etsi ad febrim accerrimi dolores accedebant, nulla tamen cura, ne minima quidem cõficietur: grauitatẽ morbi, vt à Deo missi, nõ constanti solùm animo, sed libenti etiã ferebat; patientia autem

tanta

tanta, vt nihil supra: nullum vnquã
eius verbum audiebatur vel de vi
morbi querentis, vel vllam eorum,
qui astabant opem, vt fit, imploran-
tis: si qua eius verba excipiebantur,
ea erant, quæ summam viri sancti-
moniam, humilitatemque redole-
rent: verba lacrymæ comitabantur,
quibus circumstantium pectora ad
pietatem inflammabantur: omnia
serui Dei dicta, facta, & gestus erant
eiusmodi, vt illum satis & morbo, &
doloribus, ipsaq; demũ morte for-
tiores ostenderent: hoc tamen v-
nũ Philippo (qua erat animi demis-
sione) dolebat, quòd omnem vitam
bonis operibus vacuum, vt ille dice-
bat, inutiliter transegisset.

Æger nihil aliud habebat quod
equè lubens faceret, nisi suorum cõ-
fessiones, medicis non reclamanti-
bus, excipere: Medicorum enim
imperium in his, quæ ad curationẽ
sui corporis pertinebant, prompto
animo exequebatur.

*Eius rei
auctores
sunt
Franciscus
Maria
Cardin.
Taurusi-
us, Cesar
Car. Baro-
nius.
Assidebāt
Philippo
agrotanti
lo. Franci-
scus Bor-
dinus
Avinionis
Archi-
episcopus,
Angelus
Vellus,
alijsq;*

Eodem anno millesimo quingen-
tesimo sexagesimo secundo incidit
in morbum adeò grauem, vt proxi-
mè ad mortem accesserit. Id autem
fuit Philippo languoris initiũ: cœ-
pit ille primùm dolore, qui dextro
brachio hærebat, eoq; vehementi,
atq; assiduo miserè premi: isq; dein-
de dolor per brachium, subinde ad
musculorum nervos transijt, inten-
debaturq; assiduè: dolori superue-
nit febris, quæ etsi principio leuis
erat, tamen haud multò post ampli-
or facta ita inualuit, vt adẽpta iã me-
dicorũ iudicio, nẽpe Hippoliti Sal-
uiani, Stephani Cerasij, & Bartho-
lomei Eustachij Vrbinatis omni spe
vitæ, dilatio mortis tantummodo
quæreretur.

Interea tanti Patris filij metu per-
culsi ne parente tam optimo priua-
rentur, partim orationibus, lacry-
mis ac ieiunijs Deum exorabant,
religiosissima quæq; Urbis loca ve-
nerabundi obibant: sanctarum sca-

larum

larum gradus ad Lateranum nudis genibus ascendebant: partim verò ei certatim diu, noctuq; assidebant pro sūmo beneficio habentes si digni inuenirentur ægro Patri vbi opus esset, ministrare.

Quid plura? cum de eius vita conclamatum iam esset, viatico, ne quid ad mortem piè obeundam omitteretur, instructo; extremoque oleo delibuto, ecce tibi (alumnis carissimi Parentis discessum miserè lamentantibus) diuina virtute miraculum: qui omniū opinione mortuus credebatur, vbi Ecclesiasticis sacramētis munitur, extemplò medicis admirātibus tota febris eximitur, dolore magna ex parte leuatur, paucisque post diebus pristinæ incolumitati restituitur.

Illud autem inuoluam silentio, quòd cum ab alijs, quo tempore moribundus erat, deploratam suam salutem audiret, virili, præsentique animo astantibus dixit,

Vitæ lib. 2. N 2 paratus

paratus quidem sum, & non turbatus; sed cum Dominus tot me, tantisque beneficiis exornarit, nescio quo pacto nulla cælesti refectione spiritus meus tanto in negotio roboretur: quo fit, ut credam nondum migrationis meę tempus aduenisse: & Francisco Marię Taurusio, per me non stabit, inquit, quin me ad pię moriendum comparem, quamquam certus sum hęc discussum iri morbum omnino.

Eius miracula.

^a
Cuius rei
oculatos,
iuratosque
testes ha-
bemus.

A Egrotauerat ^a eo ipso anno Mauritius Anerius, morbo ingruenscēte ad ultimū periculi venerat; ergo à medicis derelictus propinquam mortem expectabat, iamque se alterius initutum vitę viam Christi corpore instruxerat, sacro etiā delibutum oleo ad pugnādum cū aduersario comparauerat: hunc itaque sensibus prope omnibus destitutum cum inuississet Philippus,

illa-

illacrymantem vxorem , propin-
quos circumfistentes miseratus ad
morientem accedit, astantesq; hor-
tatur, vt Mariæ Virginis opem pro
eius salute implorent: Tum omni-
bus genuflectere iuffis, manus mo-
rienti imponit : quo peracto, inde
aduertente nemine sese proripuit.
Vix ille abierat, cum æger, qui à pri-
ma hora ad secundam & vigefimam
vsq; mutus iacuerat, derepentè cæ-
teris rei nouitate, ac stupore attoni-
tis, apertis oculis quasi reuiuifcens,
redeunte confestim animo , loqui
cœpit expeditiffimè , morboque se
planè leuatum Medicis ipsis admi-
rantibus clamat : demum nouo iam
die illucescente (inuiserat enim illū
Philippus inclinato iam in vefpe-
ram die) fanus , valensque exilit è
lectulo , acceptumque donum o-
mnibus præ gaudio exponere, pas-
simque præiudicare non cessat, Phi-
lippum tantæ rei auctorem vocife-
ratur : produxit is vitam ad annum

Domini vsq; ad millesimum quin-
gentesimum nonagesimum tertiũ,
quo tempore iv. Kal. Februa. ob-
dormiuit in Domino.

Iesu Christi anno Pij III. anno Ætatis anno
1563 4 49

Bradamantis piæ femina mors.

ANno huius sæculi sexagesimo
tertio religiosè, pièque migra-
uit è vita^a Bradamantes Aneria: fuit
isthæc magnæ perfectionis femina,
conanguineos, aliosque multos ex-
emplo vitæ ad Christum adduxit, in
operibus misericordiæ versabatur
assiduè, precibusque insistebat. Sed
hic nullo pacto silentio videtur in-
uoluendum illud beneficium,^b quo
eam |morbo oppressam Philippus
affecit: Hæc enim aliquot ante an-
nis adeò grauiter ex capite labo-
rabat, eaque mali vis erat, vt nihil
medicamenta proficerent: Ergo
femina, quæ spem in medicis
iam

^a
*Decessit
mense Au-
gusto, die
Assumptæ
Viginis sa-
cro.*

^b
*Totam eã
rem iura-
tus narra-
uit Fran-
ciscus Ma-
ria Tau-
rusius
Card.*

iam, medicamentisque posue-
rat à Philippo inuisitur, qui manu
illicoprehendens lintea quibus ca-
put inuoluerat, ea vi auellit: stul-
ta dicens, qui tibi rei est cum his
linteis? & hæc effatus, illa ipsa con-
festim in terram statuit: quod dum
fit, mulier pristinae continuo fani-
tati restituitur, vt ne in posterum
quidem ab eo se morbo tentari sen-
ferit: fuit ea ex illarum numero,
quas Philippus anno huius sæculi
quingentesimo primo Christo lu-
crificerat.

Cum quodam die, eodem circi-
ter anno, Philippus iter per Nosoco-
mium S. Spiritus haberet, contigit
aut cum loco, vbi vulnerati curan-
tur, appropinquaret, diuino repente
agitatus spiritu, cõuersus ad suos: en-
huc, dicere cœperit, ingrediamur;
huc enim diuinitus impelli me sen-
tio^b: & hæc dicens confestim recta
ad vnus lectulum, qui animam age-
bat, aduolat, eumque non viribus

*Id Io. Frã-
iscus Bor-
dinus, &
Domini-
cus Iorda-
nus sacer-
dos, & terq;
enim ad-
fuit sacra-
mento te-
st*

*nt.
b
Idem de S.
Malachia
Episcopo
narrat S.
Bernardus
in eius vi-
ta.*

modo destitutum, sed voce etiam defectum labente propè spiritu, offendit: hunc ergo inclamans id mirabiliter effecit, ut moribundum stupentibus qui aderant, ad loquendum primùm, deinde ad confessionem peragendam, tum ad sacrum viaticum recipiendum, & demum ad vitæ cursum sanctè, pièque conficiendum perduxerit.

Iesu Christi anno Pij III. anno Ætatis anno
1564.65. 5.6. 49.50.51.

Congregationis initia.

Philippus interim ubi è morbo, de quo nuper est dictum, conualluit, nuntios ad eum confestim Florentini ciues mittunt, qui postularent, ut ipsorum Ecclesiæ, quæ S. Ioannis Baptistæ nomine celebris habetur, regimen susciperet: Ad hæc Philippus, qui res arduas non nisi consulto Deo aggredi consueuerat, quæ visum est, respondit. Sed cum ille rem iam Domino diutius commendasset, annuit tandem, si-

bique

bique id placere dicit, cupere tamē aliquot è suis discipulis sacerdotio primū initiari, seq; præterea è tēplo S. Hieronymi haudquaquam recessurum eisdem significat: accipiunt Florentini conditionem, domum ad habitandum attribuunt; stipendium vnde viuant, offerunt.

Interea Philippus tres è suis alumnis sacris initiari facit: primus sociorum, qui ad apicem sacerdotij euehitur, est Cæsar Baronius Soranus toti iam orbi ob eruditissimam Annaliū Ecclesiasticorum editionem notissimus: hunc S. D. N. Clemens PP. VIII. non longè à Philippi obitu, inuitum, ac renitentem Sanctæ Sedis primū Protonotarium ex eorum numero, quos Participantes vocāt, creauit; deinde reluctantem adhuc, reclamantemque ex Protonotario Apostolico Sacro Cardinaliū Collegio Nonis Iunij, anno millesimo quingentesimo nonagesimo sexto ascripsit. Alter fuit

Vitæ lib. 2.

N 5

Ioannes

Ioannes Franciscus Bordinus, qui ab eodem Sanct. D. N. anno huius sæculi nonagesimo secundo, iv. Id. Febr. primùm Cauallicensibus, postremò Auinionensibus anno nonagesimo octauo, Præsul datus est. Tertius Alexander Fidelis Romanus, miræ innocentia, atque integritatis vir: huius suauitatem morum, præstantemque virtutem per totos tres, & triginta annos experta est Congregatio: obiit ille in ædibus nostris calculo laborās, anno huius sæculi nonagesimo sexto, mense Octobri; Hi porrò duo vltimi Sacerdotes, Ioannes Franciscus scilicet, & Alexander eodem die ad sacerdotij culmen euecti sunt.

Conuictus coeptus est anno millesimo quingentesimo sexagesimo quarto: principiò etsi ad Ecclesiam S. Hieronymi ibatur quotidie, quisque tamen priuatim sine certis tum propriis legibus ad Philippi nutum viuebat. Primi ex Patribus, qui vnà

esse,

esse, vnàque simul viuere cœperunt, fuere Cæsar Baronius, Alexander Fidelis, quem secutus est Germanicus fratris filius, eo tempore præstanti indole adolescentulus; quandoquidem is biennio ante Romam veniens, vt in literas incumberet, se totum ad Philippi ductum, arbitriumque contulerat; tum alius accessit Ioannes Franciscus Bordinus; quartus Iacobus Salort Hispanus magna simplicitate vir; quintus Ioannes Rauficus, cui primùm animarum cura, vt eius rei admodum gnaro, demandata est. His initiis Philippus Congregationem instituere aggressus est.

Non multò deinde post accessit ad hos Franciscus Maria Taurusius tum Laicus, quamquam inter commilitones suos tanquam Sydus elucebat, vir Apostolico spiritu plenus, omnique laude præstantior. Is Iulij Tertij affinis, ac Raynutij Farnesij Cardinalis sancti Angeli olim à

cubi-

cubiculo; Pij V. iussu Michaelē Bonellum sororis filium Cardinalem Alexandrinum in Hispaniam, Galliamq; Reges legationem obeuntē secutus est; quo in itinere comitem habuit Hippolytum Aldobrandinum tum Rotæ Auditorem, postea in Purpuratorum Patrum numerum à Sixto V. adscitū, hodie demū totius Ecclesiæ Catholicæ Episcopum, Clementis VIII. nomine insignitū. Hic ipse Pontifex Clemens, ubi Romanæ Ecclesiæ clauū tenere cœpit, Taurusium, de quo dicimus, Ecclesiasticis dignitatib⁹ ornare in animo habuit. Ergo anno post Christum natū millesimo quingētesimo nonagesimo tertio, mense Decēbricū primū in Archiepiscopum Auinionensem elegit: tū anno nonagesimo sexto Nonis Iunij Cardinalē creauit; qui nouus amplissimæ dignitatis gradus temperato viro summaque virtute exornato nihil dedit nouum, nisi vt maiore aucto-

ritate

ritate prodesse pluribus posset. Anno demum nonagesimo septimo placuit Sanctissimo Domino Nostro, vt is deposito Auinionensi Archiepiscopatu. Senensem Ecclesiam regendam, administrandamque susciperet, quod & factum est. Taurusium ad socios accedentem imitatus est Angelus Vellius Prænestinus, qui deinde Congregationi nostræ proximus à Baronio præfuit, & hodie præest, vir nostris laudibus non indigens: porrò Taurusius, & Angelus Vellius etsi ex antiquioribus Beati Patris alumnis habebantur, tamen non tam citò, vt alij, sacerdotio initiati sunt.

Viuebant Patres eodē tecto, quibus cor vnum erat, & anima vna, mutuo se, ardētq; amore diligebāt, Deoq; rem gratam facere omnio-penitebantur. Alumnos Philippus mira dulcedine, benignitateq; regebat: omnia enim ille factus omnibus, eos, quibus parentis loco

erat,

erat, consilijs, paternisque cohortationibus potius quam auctoritate, imperioque ad munera obeunda inducebat: Illudque mirandum in eo, simulque imitandum cernebatur, ipsum nullū fermè vnquam imperio, aut præcepto ad aliquid agendum impulisse; sed lenitate magis, affabilitateq; sermonis: facili^o enim ille blanditijs, lenibus adhortationibus, modestiaq;, rogantis instar, potius quam iubentis, eorum, quæ agenda erant, etsi ardua, magnaque, obedientiã impetrabat, quàm alij auctoritate extorquere soleant; ita autem singulorum animos tenebat, vt eos quoquò vellet impelleret.

Cæterum vt religiosæ vitæ ritum, formamque aliquam introduceret, constitutiones quasdam communi consensu condendas curauit, quas alacri fronte, promptisque animis susceperunt omnes: illud verò sapienter monebat nullam aliam esse

certio-

certiorem, tutioremque rationem
recta via quò quis intendit, perue-
niendi, quàm gnarum itineris du-
ctorem sequi; contra nihil pericu-
losum magis, quàm suo arbitrato,
Præpositorum auctoritate postha-
bita, semet regere.

At reuertamur ad Patres, qui vna-
nimes in Domino ambulantes, ma-
gno cum animorù fructu in Christi
vinea excolenda apud Florentinos
pro viribus laborare cœperunt: ac-
cedentium cõfessiones audire: Eu-
charistiæ sacramentum, qui per sa-
cerdotium poterant, ministrare: à
prandio ad Ecclesiam Sancti Hie-
ronymi se recipere, vt ibi de more
sermone de rebus pijs ad multitu-
dinẽ facerẽt. Dominicis dieb⁹ præ-
ter Oratorii sermones quotidianos,
modò Baronius, modo Bordinus
in eade sacra Florentinorum populo,
qui aderat cupidissimè audiente,
è suggestu concionabatur: Qui-
bus rebus breui factum est, vt tam

facerdo-

sacerdotum numerus, quàm confluentium ad eum locum multitudo mirificè augetur.

Dictis, factisque populum ad omne officium vehementissimè accendebant: multos à turpi, & flagitiosa vita non ad sobrietatem solùm, & continentiam, sed ad contemptum etiam rerum fluxibilium, atque ad salutaria Christi consilia, & frequentem sacramentorum usum suauiter compulerunt, aliosq; ad nostrum institutum, vitæque rationem amplectendam crebris sermonibus inflammaverunt.

Singulis Hebdomadæ diebus, ut modò à Patribus nostris vno excepto die Sabbato fit, quatuor ex selectis Patribus (idonei enim ad id munus obeundum eligebantur) ordinata successione in Oratorio verba ad populum habebant: prædicabant autem hi non se ipsos, sed Christum crucifixum, eorumque sermones in rebus versabantur moralibus, pla-

nis,

nis, & ad omnis generis hominum
captum, vulgi præsertim, accom-
modatis: Ergo subtiles disputatio-
nes deuitabant, de rebus non dictu
speciosis, sed vsu necessariis nulla
pompa verborum populum erudie-
bant, sermones sanctorum exem-
plis, quæ plurimum valent ad sanan-
das hominum mentes, confirma-
bant: ex quatuor qui id munus obi-
bant, primi in rebus plerumq; mo-
ralibus versabantur, alij res gestas
sanctorum, seu Ecclesiasticæ histo-
riæ euenta ordine temporum distri-
buta enarrabant, semihoræ spatio
singulis ad dicendum concessio.

Perrexerunt Patres tandiu de re-
bus diuinis in Ecclesia S. Hierony-
mi ad populum dicere, donec Flo-
rentini egregium sanè opus ad huc
vsu accommodatum suis sumpti-
bus ad ripam Tyberis construxere,
vbi verbum de rebus piis fieri cœ-
ptum est.

Hoc quidam viuendi genere plu-

Vitæ lib. 2.

O

res

res annos vsi sunt Patres eadem domo viuentes, seque, suaque diuino obsequio, & animarum lucro tradentes: erat omnium marsupium vnum, communis mensa, eaque sobria, ac frugalis: oratio, & meditatio plurima: sacerdotibus, qui illis iniitijs quinque erant, rem diuinam facientibus, cæteri aut quotidie, aut alternis diebus cælesti pane reficiebantur.

Id vitæ institutum ita multis probatum est, vt plerique ingenio, doctrinaque præstantes, cum sacerdotes, tum laici, vltro sese in Patrum contubernium contulerint: non enim omnes Religionis vinculis se astringere omnino audet: Hæc igitur fuere nostris hominibus Congregationis initia.

Reliquum iam esse videtur, vt ad res à Philippo gestas Pio V. quem Pontificem Maximum futurum (Pio IV. vita sancto) præuiderat, præferatque transeamus: Vocem enim

quan-

Christi 1564.65 Pij V. Pap. 5.6 Ætatis 49.50.51 211

quandam in ipso noctis silentio au-
diuit. Frater Michael Cardinalis A-
lexandrinus Pontificatum obtine-
bit. Creatus is fuit vij. idus Ianuarias
anno millesimo quingētesimo sex-
agesimo sexto, sedit annos sex, mē-
ses tres, dies viginti tres.

Iesu Christi anno 1566 Pij V. anno I Ætatis anno 51.52

Petrum Viētriciū à morte liberat.

ANno Christi millesimo quin-
gentesimo sexagesimo sexto
Petrus Viētricius Parmensis graui
oppressus a corporis valetudine te-
nebatur lectulo: eum adeò morbus
vrgebat, vt destitutus à medicis pro
mortuo lugeretur à suis: interim
venit ad eum Philippus, manibus-
que moribundo admotis, precibus
pro eo fufis, illud his rebus affecu-
tus est, vt is adeò melius confestim
habere cœperit, vt duobus vix in-
terpositis diebus è lecto planè

à
Eius res
iuratus te-
stis est is
ipse Petrus;
sed non G-
nicus.

Vitæ lib. 2. O 2 inco-

a
Dum hac
imprimū-
tur eripi-
tur nobis
vij. kal.
April Ec-
clesiasticis
sacramen-
tis rite per-
ceptis. idē
Petrus Vi-
etricius,
ætatis an-
no septimo
Et nona-
gesimo.

incolumis surrexerit. Viuit is ad-
 huc, confitetur ter per hebdomodā
 totidem communicat in templo
 nostro sanctæ Mariæ à Vallicella.

Antonium Fuccium ad piē morien-
dum adiuuat.

Eodem ipso anno Antonius Fuc-
 cius medicus, quæ esset eius in-
 morientes pietas, in se ipso experiri
 meruit. De eo, cum quodam die,
 me aliisque præsentibus loqueretur
 Philippus: is, dicere cœpit, cum vir-
 ginem quandam religiosam valde,
 grauissimo morbo laborantem, in
 ecstasi positam comperisset, mora-
 tusque ibi tandiu quoad ægra ad se
 rediret, hæc ab ea vbi primū ecsta-
 si liberatur, audit: hem Antoni, qua-
 te vidi inter Angelos pulchritudi-
 ne, qua venustate? Quibus ille per-
 territus confestim ad Beatum Patrē
 aduolat, rem vt se habuerat totam
 narrat; tum domum reuersus, eo
 ipso die in morbū incidit, ex quo nō

con-

conualuit: inuisebat eum Philip-
pus singulis diebus maximo chari-
tatis affectu, diuinisque verbis eius
animū confirmabat: sed cū ægritu-
do in dies augeteretur, ei morti ap-
propinquanti dæmon^a medici spe-
cie sese ostendit; bonum habere a-
nimū iubet, vitam pollicetur lon-
giorem, ex morbo euasurum affir-
mat: credidit æger suadenti, quem
quis esset non nouerat; sed à Beato
Patre, aliisque è suis admonitus, dia-
bolicam fraudem agnoscens, mor-
tem libenti animo amplexus est,
quæ illo ipso die contigit; obiitque
is maxima cum significatione pie-
tatis.

Cæterum illud de hoc ipso viro,
qui in antiquioribus Philippi alum-
nis vnus fuit, non silendum. Decre-
ueratis ob, carnis tentationes, qui-
bus assidue in curandis potissimum
mulieribus, dæmonis arte impu-
gnabatur, medendi curam abiicere:
quod cum ille Philippo (quippe

^a
*Id à Fran-
cisco Ma-
ria Tau-
rusio Card.
acceptum.*

Vitæ lib. 2.

O 3

qui

*Eius rei
consciens
est, Et si
leam cate-
ros, Fran-
ciscus Ma-
ria Card.
Taurusius.*

qui erat ei à cōfessionib⁹) retulisset, id ab eo^a responsi accepit: nō potes, nec debes ab arte medica desistere, cum qui tibi affines sunt, tute ipse, quod inopia laborēt, eo lucro quod in medendo facis, vestitum præbes, & victum; cuncta itaq; tuæ artis officia securus exequere; nullam unquam posthac, mihi crede, carnis tyrannidem sēties: Credidit homo Philippo loquenti, soloq; obedientiæ clypeo munitus ad obitum vsq; medici officio absq; vlllo prorsus libidinis sensu, siue ægris hominibus, siue feminis mederetur, functus est.

Hoc ipso itidem anno adiunxit se nostris Patribus Franciscus Sotus Oxomen. Hispanus.

Iesu Christi anno Pij V. pap. anno Ætatis anno
1567. 2. 52.

Nouus in Oratorium impetus.

Anno Christi millesimo quin-
gētesimo sexagesimo septimo

ineunte,

ineunte, noua exoritur tempestas
in Philiopum, eiusq; alumnos, quã-
do quidem non deerant, qui quòd
nostrum fortè institutum suspectũ
haberent, de eo funditus euertẽdo
dies, noctesque cogitare cœperint:
vectsi acerrimi erant operis insecta-
tores, at Deo rem suam adiuuante,
omnis aduersariorum labor ad irri-
tum cecidit.

*Adolescentulum ex oculis laborantem
in pristinam restituit vale-
itudinem.*

Eodem vt arbitror anno adole-
scentulus quidam, cui Ioanni
Baptistæ Crescio^a nomen erat, graui
ophthalmia laborabat, & ardentium
lacrymarum profluuio, ita vt nec
auram, nec lucẽ ferre posset, cumq;
multos dies hoc oppressus morbo
iacuisset, decreuerunt tandem me-
dici cauterio adolescentulo suc-
currendum esse: at cum id reme-
dium Ioannes id ægri auunculo

*Id hic ipse
Io. Baptista
sacramẽto
enuncia-
uit.*

erat nomen non approbaret, Ioannem Baptistam ad Philippum adduxit; is, inquit, qui sororis meæ filius est, ex oculis laborat, rogatque preces pro eo ad Deum offerat. His ille auditis, manibus affectæ parti confestim admotis, hoc morbo ægro ait, liber eris, qui mox habere melius cœpit, paucisq; post elapsis diebus, nullis adiutis medicamentis integram veletudinem recuperavit omnino.

Iesu Christi anno
1568.

Pij V. Pap. anno
3.

Ætatis anno
53, 54.

Fruetus animorum.

SEd abeamus ab his, & veniamus ad fructum animorum anni millesimi quingentesimi sexagesimi octavi. Fruetus eorum, qui Oratorium frequentabant tacitè magis æstimari ab hominibus, quàm à me inconsideratè poni in mea historia decet, sed vel hoc solum de eo dicam; tantæ multitudinis concursū

ad ser-

ad sermones fieri solitum, quantam capiebat locus.

De eodem huius temporis id memoriæ prodidit Ioan. Rubeus in libro, ^a quem Philippo dicauit anno millesimo quingentesimo sexagesimo nono, quod ab re fortè non erit historiæ intexere. Id tale est.

Ex omnibus, quæ Romæ anno superiore (est is annus huius sæculi sexagesimus octauus) sum admiratus, periucundum mihi fuit intueri tam copiosam piorum hominum multitudinem S. I hieronymi Charitatis, vt vocant, templum, atque Oratorium quotidie frequentantem: Quæ quidem singularis exempli exercitatio, præ veterum, atque illustrium ædificiorum splendore, tamq; præclaris tot Principum virorum Aulis, eorum omnium, quæ se mihi admirabilia obtulerūt, gloriam longè visa est antecellere; coq; plus inde iucunditatis, atq; admirationis cepi, quòd viderem frequen-

*Extat hic
liber Itali-
cè conscri-
ptus cui ti-
tulus est
Esamine.
Ec.*

tem tot clarissimorum virorum, atque omnium gentiũ concursum tāta alacritate confluentium, vt priuatas conciones, ac res diuinas, de quibus à te (Philippum dicit) puro Christianæ Religionis, atque ipsorum salutis ardore agebatur, exciperent: Qua ex re oritur sæpissime in tuis spiritualibus filiis sublimis quædam, terrenis omnibus abdicatis, vni Deo seruiendi cupiditas: qui nimirum in variis hodie conspiciuntur cœnobiis, ac sacris Religiosorum familiis propriam vitam huic diuino cultui, obsequioque perpetuò consecrassè, & cætera quæ sequuntur.

Hactenus epistola ex Italico sermone in Latinum conuersa, ex qua satis apparet, qui concursus ad sermones, quæ ad nostros frequentia, quis fructus animorum illis temporibus fuerit: atqui id non solùm recitata epistola; sed voce potius illorum, qui huiusmodi colloquiis inte-

rerant,

Christi
1568

Pij V. Pap.
3.

Ætatis.
53. 54

219

rerant, cognouimus, suntq; ij à quibus accepimus, oculati testes, digni prorsus, quib⁹ credatur in omnibus.

Iesu Christi anno
1569

Pij V. Pap. anno
4

Ætatis anno
54. 55

Predictio.

ANno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Constantius Tassonius Mediolano Romam à Pio Quinto honoris gratia euocatus, rectà ad ædes S. Hieronymi, Philippi salutandi, visendiq; causa venit: id vbi ille audit, iubet illico duobus è suis tum adolescentulis, atque cæteris minoribus natu, nempe Octauio Parauicino, quem longo post tempore Gregorius Decimus quartus anno huius seculi nonagesimo primo, ob singulares viri virtutes, Cardinalem creauit, & Germanico Fideli, vt in limine ostij quà Constantio eundum erat, cadauerum instar sese proster-

nerent,

*Eam rem
sacramen-
to firmasset
Fræc. Ma-
ria Card.
Taurusius
Eandemq;
P. Germanicus Fi-
delis.*

nerent, prostratique tandiu iacerent, dum ille progredere-
retur: at qui quorsum hæc à Philippo fierent, nemo fuit, qui perciperet; verum e-
uentus deinde sequutus rem patefecit; Constantius etenim paucis post elapsis diebus, etsi optimè tum valebat, morbo graui, & mortifero derepentè affectus, decessit.

Moribundum morte eximit.

*Totam rē
in ipse Lau-
rentius ali-
isque oculati
testes publico
testimonio
confirmarunt.*

Eodem tempore Laurentius Christianus (clericus is erat Basilicæ Vaticanæ) cum ætatis annum vigesimum, aut eo amplius ageret, incidit in morbum, eoque inuale-
scente desperantibus medicis, mortem in horam, solemnibus confessionis, Eucharistiæ, oleique sancti præsidii communitus expectabat: cumque sensibus omnibus destitutus detineretur lectulo, à Philippo sub primam horam noctis inuisitur, qui mox de statu ægri astantes rogi-

tat,

tat, tum precibus ad Deum fufis,
vbi ab oratione surrexit, Laurentius
(dixit) ex ifto morbo haudquaquã
moriatur, propiusque ad eum ac-
cedens, impofuitque fuper illum
manibus, eius nomen magna pro-
nunciat voce, nec hæc fanè frustra:
moribundus. n. illius clamore exci-
tus oculos confestim aperit, inde
redeunte animo cibum fumat, me-
lius habet, paucisque poft horis non
omnes modò fensus pariter cum
voce recepit; fed excuffa etiam fe-
bri, planè conualuit. Interim medi-
cus, is erat Petrus Crifpus, manè à
domesticis ad eum reuocatus, vena-
rum pulfum explorat, cumque ex
pulfu arteriarum faluum effe com-
periffet, admirans; maior te Lau-
renti inquit, dextera feruauit, non
mea; neque enim humana es
arte, fed diuina ope le-
uatus.

Novis

*Novis ob Christum sollicitudinibus
conficiatur.*

Cum Deo proprium sit amicos suos frequentissimè exercere, quò eos meritis augeat; hinc mirum nemini esse debet, si Philippum novis semper tribulationibus, & his quidem grauissimis modò ab hominibus, modò ab ipsis dæmonibus excitatis, diuexari permiserit: de viris iustis illud legim⁹: multæ tribul. iust. & de omnibus his liber. eos Dominus. Tribulationes, quæ sese ei obijciebant, forti semper animo, hilarique vultu amplectebatur: in eis enim non modò animum nunquam despondit, sed nec vel minima tranquillitatis conscientiaè parte nudari se sensit.

Insectatores passus est, cum externos, tum domesticos, eosq; miro Spiritus sancti artificio, patientia, humanitateq; frangebatur; ex domesticis non defuere (quod de primariis sanctis scriptum novimus) qui B.

Patrem

Patrem nimia fortasè simplicitate (sic illi appellabant) præditum, nimiumue rudem diceret; quæ ille omnia Christi amore ad maiora perferenda paratissimus, ridebat: atq; in his non absimilem ipsum fuisse cognouimus sanctissimis illis Monachorum Archimandritis fatis nunquam laudatis, Sabis, Theodosiis Cœnobiarchis, Nicetiis, Romualdis, Francis. item Beatissimis Episcopis Martinis, magnis Gregoriis, aliisque multis, de quibus similia, vel certè grauiora circumferebantur, cum alioquin summa illi essent prudentia, summaque humanitate imbuti.

In exitu anni sexagesimi noni & insequentis, qui fuit septuagesimus, ineunte, aliis illum modis exercuit Dominus: quippe non ferens diabolus fructum, qui ex Oratorio nostro ad profectum animorum procedebat, simul futura præfagiens eam confestim quibusdam (qui in-

stituti

stituti nostri munera haud forte probabant) mentem iniecit, vt Philippum per simulationem pietatis ad Sūmum Pontificem deferrent; quasi auctor ille esset, vt in quotidianis sermonibus, qui de rebus pijs eo præsente, atq; iubente, simulque interrogante in Oratorio fiebant, multa stultè dicerentur, quæ vel summam simplicitatem, summamque ineptiam, vel certè grauem, & intolerabilem eorum qui loquebatur, arrogantiam redolereut.

Hæc vbi ad aures Summi Pontificis, perueniunt, veritus ille ne quod nouum incendium existeret, huiusmodi rem diligenter, cautèque examinandam putat: ergo accersiti confestim iubet è Dominicana familia doctissimos viros Paulinum ciuem Lucensem, & Alexandrum nunc Fori Liuij Episcopū, quibus cum separatim nō modò à reliquis, sed ab ipsis etiam loqueretur: enarrauit quæ de Oratorio nostro auditione

tione acceperat, ac timere se dicebat, ne Philippus (quem idiotam fortè arbitrabatur) in ijs tractandis, quæ ad Christianæ fidei dogmata pertinerent, laberetur. Quò peracto, id vtriq; sanctæ obedientiæ nomine imponit, vt singulis hebdomadis quasi aliud agere simulantes Oratoriū adirent, sermonibus interessent, vbi si quid ab astantibus doctrinæ, ac rerum expertibus in referendo symbolo, quod quisque interrogatus dabat, audirent: quod rectæ fidei, aut bonis fortè moribus aduersaretur, id corrigerent, animis, mentibusq; mandarent, atq; ad se referrent quamprimùm: ea enim tum vigeat consuetudo, vt inter sermones laici etiam homines eisdem de rebus, de quibus in Oratorio agebatur, interrogaretur.

Ergo Dominicani Patres sæpius per hebdomadam ad Oratoriū veniebant, totam ipsi rem præsentia cognoscere, totamque inquirere,

Vitæ lib. 2.

P

quam-

quamquam alter alterū nesciebat, aggre-
diuntur : Philippi spiritum, doctrinæ genus, & vitæ institutum expendere decernunt: ad sermones audiendos cetera cum multitudine confluunt : qui modus differendi sit, quòue sermones tendant diligētissimè animaduertunt: mirari satis Philippi in dicendo vim, & ardorem, atque mirabilem securitatem nequibant: illiteratus enim ille (quæ erat sui despicientia) apparere studebat; nihilominus ad singula, quæ examinanda proponebantur, ita vbi res exigeret, respondebat, vt scopum semper (Dominicanis penè obstupescens) attingeret felicissimè. Quibus illi commoti, non quàm optime solum de Oratorio nostro, deque Philippi pietate, ac doctrina, quam vnquam antea sensere; verùm Pontifici etiam sancta cuncta se reperisse narrarunt, sicque adiuuante Domino tota res breui sine vllò iudicij tumultu suppressa est.

est, atque in pristinum candorem restituta.

Cæterum hæc ipsa Philippum præsensisse diuinitus, vel ex hoc vno cognosci potest. Nam cum Pontifex apud Principem^a virum de Oratorij nostri instituto, deque Philippi spiritu, præsentem nemine, conquereretur; accersito Philippus eo ipso die viro (lectulo enim ille ob ægritudinem detinebatur) aperuit illico, quid ei Pontifex (secreto lilet) de se ipso, atque de Oratorio nostro narrauerat: verum haud multò post Pontifex, re satis iam cõperta, atque implorata, Philippum, eiusque alumnos præcipuo quoad vixit, amore, studioque complexus est.

Illud nec præteribo, quod obseruarunt nonnulli, Deum de Philippi insectatoribus pœnas^b sumpsisse: Eius rei plura extant exempla, sed ne quamquam offendam, ea missa facio.

^a
Huius rei iuratus auctor est Alexander Medices Cardinalis.

^b
Iurati testes quamplures id asserunt. Idem Caesar Card. Barontius.

Predictiones.

^a
Eam rem
tres iurati
testes enū-
ciarunt.

Eodem anno millesimo quin-
gentesimo septuagesimo Ioan-
nes Angelus Cribellius^a cum ad Phi-
lippum de more animo confitendi
de peccatis suis, feria quinta san-
ctioris hebdomadæ, sanus corpore,
viribusque potens accessisset, vix ad
eius se pedes prostrauerat, cum il-
le hominem intentis oculis in-
tuitus: para vt sis, ei dicere mox
coepit, virili præsentique animo, ne
quicquam vereare, sed confortetur
cor tuum: Deus quippe nescio quid
sibi ad gloriam suam à te deposcit:
cui Ioannes Angelus nihil nunc
inquit, timeo Pater, ad omnem
euentum paratus sum, faxit de
seruo suo Deus quod ei libitum est,
ad eius arbitrium vitam institui me-
am, eiusque totus sum. Tum Phi-
lippus quid si ait, velit Dominus ma-
xima premaris tribulatione? ita me,
respondit ille confestim, ad eum

con-

conformo, vt perpetuò voluntatem ipsius cupiditati meæ antelaturus sim. Hic Philippus: Cura, vt te pro viribus pares ad eam rem grauem quidem, quæ tibi Dei permisso acciderit, æquo, libentique animo perferendam. Rediit Ioannes Angelus paulò post domum optima valetudine; sed deficiente die tantus mox improviso morbus eum oppressit, vt quarto die attulerit mortem, quam ille hilari fronte, sacramentis Ecclesiæ munitus amixus est.

Feminam demonio liberat.

Diligenter examinabat Philippus quæ ab iis, qui pro energumenis habebantur, fieri cernebat, nec faciliè inducebatur ad credendum quemquam dæmonio vexari: Hinc quæ eius rei fidem facere poterant, ad naturalia ferme principia referebat, vtpote ad naturales extrahibile morbos, ad vteri affectus,

a
Totā hanc
rem à Phi-
lippi disci-
pulis, qui
ipsum eo
tempore se-
quebantur
accepimus:
in quibus
Unus est
Franciscus
Maria
Cardina-
lis Tauru-
sius.

b
Energū-
menos pere-
grinis lin-
guis loqui
solitos tra-
dit S. Hie-
ronymus
in B. Hila-
rione, Tu-
ronensis de
miraculis
Sācti Mar-
tini lib. I.
c. 2. Ein-
hardus
abbas de
translatio-

aut certè cerebri decremētum. His igitur de causis rarò admodum energumenis adiurandis, nisi necessitate compulsus, nauabat operam: illud verò sapienter discipulos monebat, sibi ipsis cauerent, ne energumenas feminas, nisi astantibus multis adiurare præsumerent.

Eodem vt arbitror anno Atella^a Romam venerat mulier quædam nobilis Catharina ab immundis spiritibus occupata: Hæc quamquam literas non didicerat, latinè tamen perbene^b purèque loquebatur, latinè interrogata, latinè pariter respōdebat: Crederes eam quæ nec scholas frequentauerat, nec magistros ullos habuerat, humanioribus literis, latino sermone scitè eruditam, excultamque esse: tantum præterea animi tantum roboris habebat, vt vix à quatuor robustis viris alleuari, teneri,^c sistique posset dæmone ipso feminæ natura imbecilli, ac debili vires suggerente.

Ad-

Adducitur itaque ad Philippum qui eam exorcizare aggressus non prius precationibus pugnare destitit^a quàm ab ipsa diabolũ expulerit.

Quodam die B. viro Catharina in ferreis catenulis immisericorditer verberante demõ alta voce clamare cœpit, cede, iã, cede, percute, occide; quæ verba identidẽ repetebat.

Mirum videre erat feminam toto eo temporis spatio, quo à Philippo vapulauit, nunquam se loco ne tantillum quidem mouere, sed marmoreæ statux instar manere immobilem loco semper hærentem.

Illud sanè nec reticebo: vix præsentiebat se à propinquis ad Philippum euocari, cum eorum conspectum declinandi cupida (vt quæ vereretur ne exorcismis de more ab eo vrgeretur) nunc hoc loco, nunc illo occultabat se velocissimè: quòd si res ei ex sententia non succedebat, ingentibus ædem clamoribus implebat: venire cunctabatur, rapere

ne ss.
Martyrũ
Marcellini, & Petri lib. 3. c. 13. apud Surium tom 3. s. Antonius p 3. tit. 23. cap. 14. s. 1555.

a
Sancti Viri in energumenis liberandis multum frequenter temporis insumpsere. lege S. Hieronymum in B. Hilarione, Palladiũ in Lausiaca cap. 28. Metaphr. in S.

*Auxentio
Georgium
Monachū
in Theodo-
ro Siceota,
demum res
gestas S.
Anastasi
martyris,
quas in ve-
teri codice
habemus.
Vide Card.
Baronium
Annal.
Eccles tom.
8. anno.
713.*

opus erat: Philippo summa vi ob-
luctans vix à quatuor viris siste-
batur.

Hæc cum ille cerneret, vt erat
eius miseratione commotus, ipsam
tantisper & verberibus cæcidit, &
exorcismis adiurauit, dum nequif-
simos ab ea spiritus fugarit diui-
nitus.

Hic ne illud quidem prætermi-
tam. Cum quodam die ea ipsa, de
qua diximus, Catharina Philippi
iussu flagellis cæsa esset, insequenti
nocte eidem Philippo suo clauso cu-
biculo apparuit satan, qui minaci-
bus oculis illum intuitus in has pro-
rupit voces: Heus, heus bone vir
hodie pro tuæ voluntatis arbitrio,
auctoritati meæ illusisti; at ego in-
iuriarum non obliuiscar, & his
dictis confestim e-
uanuit.

*Ioannes Animuccius Philippi Alumnus ad
vitæ exitum vocatur.*

CHristi anno millesimo quin-
gentesimo septuagesimo pri-
mo Ioannes Animuccius magna a-
nimi tranquillitate supremum diē
Philippo presente expleuit: fuit is de
eius discipulis vnus, vir admodum
pius, qui plus quindecim annos Lu-
cretiæ coniugis pari religione femi-
næ amplexibus abstinerat, quibus
expletis, perfectioris vitæ desiderio
stimulante, quod suapte sponte fa-
ciebat, voto agere quinquennium
ante obitum voluntate vxoris, de-
creuit: cui illa facinus post imitata,
idem Deo votum lætissima nuncu-
pauit, felicissimèq; ad vltimum diē
seruauit. Acta sunt hæc Beati Patris
permisso, qui in his concedendis,
quòd huius vitæ pericula, dæmonif-
que laqueos, atq; in bonos inuidiam
nosset difficillimum se præbebat.

Venerat quidam, cui Alphonso

Vitæ lib. 2.

P 5

nomen

*Id à Fran-
cisco Maria
Cur. Tau-
rusio acce-
ptum.*

nomen fuit, anno huius sæculi se-
ptuagesimo quarto, v. Idus Ian. ad
nostrum Oratorium, ^a vt sermoni-
bus interesset. Huic diei hora tertia
& vigesima domum redeunti, in ip-
so Sancti Hieronymi ambulacro
obtulit sese videndum Animucci-
us, quem vita functum narraui: at-
qui quasi viueret, quid in Oratorio
fieret, ex eo querit: cui ille iam can-
tatum est, ait, sermonibus enim fi-
nem fecere Patres, tu verò visne,
pergit dicere, Philippum adire non
possum, respondit defunctus, eius
preces petitum veni: tu itaque si
qua est mei miseratio, age cum eo, vt
indigenti opem ferat. Quibus di-
ctis ex oculis abiit.

Sed hic me locus impellit, vt de
pia femina Lucretia, Animucci de
quo dixi vxore, & Philippi spirita-
li filia scribam aliquid. Huic ille, vt
haberet stimulos ad fundendas pre-
ces, certam præscribit horam, quam
ipsis nocturno tempore tribueret:

illud

illud simul adijciens; ni ad constitu-
tam horam è strato exiliat, ab eo se
euocandam fore omnino: sed cum
femina somno euieta præscripto
tempore haudquaquam surgeret,
Philippi vocem, ^a qui procul inde
aberat, in ipso silètio audiebat, quæ
orationem præciperet, eamque ad
precandum excitaret.

Eadem multos iam dies non sur-
gebat è lecto: morbus febris erat.
Huic itaque quodam die mandat
Philippus, ^b vt postridie eius diei ad
templum S. Hieronymi sine cun-
ctatione sacrum auditum pergat.
Mira dictu res! insequenti nocte fa-
nam se esse, viribusq; valentem a-
nimaduertit, exilit è lectulo, ad Ec-
clesiam venit, rei sacræ interest, do-
mum incolumis repetit, Philippi
virtutem prædicat, vitam ad mul-
tos annos producit.

Eidem demum inter confiten-
dum prædixit manè Philippus gra-
uissimos intēperatię stimulos, ^c quos

illa

^a
Lege Go-
fidum lib,
4. Vita S.
Bernardi
cap. 1.

^b
Hanc rem
iurati te-
stes duo,
qui ab ea
frequenter
acceperant
digni qui-
bus creda-
tur, enun-
ciarunt.

^c
Id auditū
ab eadem

*ipsa Lu-
cretia, diu
vixeret.*

illa proxima nocte dæmonis opera
sustinuerat.

Quatuor alij in Congregationem admissi.

Eodem huius sæculi anno septua-
gesimo primo Congregationi
Deo vocante nomina dant, seq; no-
stris aggregant, Thomas Bozzius
Eugubinus, cuius multa extant ope-
ra in lucem edita: alter Nicolaus Gi-
lius Trecēsis. vir is fuit egregiè pius,
atque in casibus conscientia verfa-
tissimus: tertius Antonius Talpa Se-
ptempedanus iuris ciuilis peritus,
præter hos accesserat superiore an-
no ad nostros Antonius Sala Bono-
niensis.

Iesu Christi anno	Pij V. Pap. anno	Ætatis anno
1572	7	57

*Alumnus sacerdotem cum morte luētā-
tem in pristinam restituit vale-
tudinem.*

ANno à Virginis partu millesi-
mo quingentesimo septuage-
simo secundo, Martio ineūte, Cæsar

Baro-

Boronus periculosè ex febris labo-
rare^a cœperat, ea febris vis fuit, vt
die vndecimo desperata à peritissi-
mis medicis salute, ad exitū sine vl-
la humani spe remedij properaret.
id vbi Philippus animaduertit, sese
ad orandum pro eius valetudine
dat, nec irritus; preces enim suas au-
ditas esse sensit: id ipsum & Baronus
certo hoc indicio didicit.

Eo ipso tempore, quo Philippus
diuinam precabatur clementiam,
iucundissimo cōfestim somno cor-
ripitur: in somnis sibi videre vide-
batur eundem Beatum virum pro-
pè Christum stantem, ad Christi
dexteram sanctissimam Virginem
cendenti amictu, posteaque Philip-
pum obnixè Dominum rogantem
audire: Serua Cæsarem: Cæsarem
pristinæ restitue valetudini: Cæsa-
rem incolumem volo: supplicanti
mihi Cæsarem redde. Et hæc quidē
verba, qua erat in Deum fiducia, i-
dentidem alterius Moyfis instar re-
petebat.

*Eam rem
iureiuran-
do narra-
uit Cæsar
Card. Ba-
ronius*

petebat. Interea cum sic diutius cū
Domino, vt nouus Iacob luctaretur,
nec quicquam impetraret, videba-
tur sibi illum ipsum cernere, qui ad
sanctissimam Dei Matrem versus
cum ea suppliciter ageret, vt quod
ex se consequi non posset, per eam
omnino assequeretur, eiusque peti-
tioni Virginem annuere, rogareq;
illico impensè filium, vt quod ille
peteret: concedere non grauaretur,
eumq; tandiu exorare, quoad Phi-
lippus voti cōpos efficeretur. Hac
itaque dum fierent, moribundus
somnia experrectus, & cœlesti indi-
cio lætus melius habere cœpit, eoq;
ipso die suam in tuto vitam medicis
admirantibus, idque miraculo dan-
tibus, collocauit, breuiq; post omni-
penitus ægrotatione corporis libe-
ratur: quibus profecto rebus haud
vanum fuisse visum, ostensum est.
viuitis hodie vniuerso orbi notissi-
mus, haud immemor cuius ope, &
valetudini, & vitæ restitutus sit.

Aegrum

Aegrum sanat.

Eodem ferme tempore quidam Ambrosius grauissimè ægrota-
re cœperat: morbo in dies inuale-
scente eò tandem venerat, vt viri-
bus iam penè omnibus destitutus
nullam in partem nisi alienà ope
adiutus mouere se posset, alleua-
tumque vbi opus erat super lectu-
lum quatuor vix homines sustine-
rent. Id cum Philippus audit, ei il-
lico his verbis iubet, Ambrosi sur-
ge quantocius, vix hæc dixerat,
cum æger omnibus qui aderāt, stu-
pentibus, miraculumq; iterum, ac
sæpius inclamantibus, nullius ope
alleuat^a se, alleuatusq; nullis admi-
niculis stat: breui post eiusdem Phi-
lippi precationibus ad integram re-
stitutus est valetudinem.

Sed abeamus ab his, & veniamus
ad res à Philippo gestas Gregorio
XIII. Pij V. successore, qui Ponti-
fex renuntiatus fuit iij. Idus Maias

anno

^a
Testatur
id iuramē-
to qui ad-
fuit P. Iu-
lianus
Fuscherius
Sacerdos,
qui solus
ex ea mul-
titudine
superstes
est.

anno millesimo quingentesimo septuagesimo secundo. Sedit annos duodecim, menses decem, dies octo & viginti.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno 1572. 73 1 58

Cogitationes hominum videt.

Is ipse Mutius eam rem iuratus narravit.

IVuenis quidam Mutius Beati Patris consilia sequi decerneas, eidem peccata sua confiteri cœpit anno salutis millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, mense Octobri: sed vt inconstantes sunt mortalium animi, non multò post rediit ad eam dementiam, de qua videbatur deiectus: in impudicitiam enim anno insequenti Februario mense incute lapsus, vulnus medico aperire erubescibat, aliisq; delictis confessione patefactis hoc vnum silentio præteribat: id autem vbi diuinitus B. Pater præsentit, iuuenem monet, vt integrã faciat peccatorum

con-

confessionem, dæmonemque confundat: sed cum clausas ille haberet aures ad voces cohortantis, in eoq; perseveraret quòd delictum aperire nollet, subiicit illico Philippus, tu nō omnia mihi delicta narras, quod faciens maximò te astringis scelere, quæque ille crimina perpetrarat, omnia ad vnum aperuit: hæc, & hæc delicta dicens sponte præ verecundia silentio inuoluisti: vixque eius flagitia enarrauerat (quæ præter Mutium sciebat nemo) cum iuuenis stupore simul, ac verecundia cōmotus delictum confitetur, confessionemque omnium à pueritia peccatorum repetit, multasq; profundit lacrymas pœnitentiæ testes: is demum in patriam reuersus, viam quæ itur ad Christum, sequi non destitit.

Illud præterea permultis sæpissimè contigit, vt vix confitēdi studio ad B. Patris genua procubuerint, acum is confestim quæ quisque de-

*Esus rei
istratos te-*

Vitæ lib. 2.

Q

lieta

res habemus quā plurimos.

lieta commiserit, quas tentationes sustinuerit, in quasue cogitationes inciderit, apertissimè indicaret, quæ res maximam illis admirationem mouebat.

Aegro sacerdoti salutem reddit.

^a
Totam rē ille ipse sacerdos, qui expertus est sacramento firmavit. eandem à Frāc. Maria Card. Tauruso accepimus.

SVbidem tempus vnus ex eius filijs spiritualibus, qui adhuc viuit, ex farcocele (vulgo Herniam carnosam dicimus) laborabat. ^a Is cum diu remedia de medicorum consilio ad morbum adhibuisset quamplurima, desperatis tandem medentium auxilijs, in quibus nihil opis esse experientia didicerat, ad Philippi opem confugit, eique morbi genus exponit. His Philippus auditis in hæc verba respondit: bonum animum habeas, breui conualesces: quod & factum est, nullo in posterum remedio ad morbum adhibito.

*Oratorium in aedes Florentinorum
transfertur.*

INterea temporis dum Oratori-
um & numero in singulos dies au-
gebatur & fructu, construunt Flo-
rentini suis sumptibus ad ripam Ty-
beris; ad maiorem nostrorum com-
moditatem, egregium sanè opus;
vbi sermones fieri cœpti sunt, non
minore populi frequentia, nec fru-
ctu, anno huius sæculi septuagesimo
quarto, xvij Kal. Maias, qui dies eo
tempore in quintam hebdomadæ
feriam Resurrectionis Domini no-
stri Iesu Christi celebris inciderat.

Eo ipso anno ad nostros sese ag-
gregant Fabricius Mediobarbus
Politonij viri diuini, humanique iu-
ris peritissimi filius, qui tertiodeci-
mo post anno ab ingressu obiit,
& Pompeius Paterius ci-
uis Papiensis sacer-
dos.

Predictiones.

Id Franciscus Maria Car. Taurusius publico testimonio confirmavit.

Eodem anno cum Ioannes Baptista Altouitus adeò grauer eger esset, vt de eò actum esse medici proclamassent, orauit pro eo Philippus: supplicatione completa, euocato ad se confestim Francisco Mariae Taurusio iubet, vt ægro suo nomine nūciet, eum haudquaquam ex presenti morbo moriturum; quin potius manè (tum enim vesperi erat) melius habiturum. Extitit dicto fides, quandoquidem id vti prædixerat, obtigit.

Hoc item anno viiiij Kal Aprilis cum Lauinia è prima nobilitate femina, Fabricij Maximi vxor ventre ferret, mentione de ea Philippo presente illata, pro certo is affirmavit illam virilem prolem edituram: & hæc effatus ad eius, qui aderat, virum conuersus, Vxor tua, inquit, filium pariet, quem Petri nomine appelles volo: nec aliter euenit, Aprili enim

mense

mense infantem effudit, qui matri
superstes duorum iam filiorum pa-
ter effectus est.

*Moribundam feminam è mortis faucibus
eripit.*

EO ipso anno, Aprili mense, aut
certè Maio mulier primaria
Constantia Crescentia, cum effuso
fœtu^a ad vltimum venisset vitæ di-
scrimen, variis, grauibusque sym-
ptomatibus oppressa secum ipsa a-
nimo agitare cœpit, nullum sibi re-
medium ad morbum repellendum
præter vnum Philippum reliquum
esse; videbatur enim sibi si ille, de
quo multa auditione acceperat,
quamquam hominis faciem non
nosset, pro ea precationibus institi-
set, discussum iri morbum omnino:
ergo accersitur, qui manibus mox
ægræ impositis preces Deo pro eius
salute fundit: quo attactu ingenti
femina lætitia perfunditur, maiore-
que spe teneri cœpit se tãti viri pre-

^a
*Eam rem
præter Cõ-
stantiam
duo alijs o-
culatis re-
stes iureiu-
rando ex-
posuere.*

cibus in pristinam sanitatem restituendam fore: nec irrita, inuisens eam iterum Philippus, rogat, velitne ad se venire ad Ecclesiam Sancti Hieronymi: annuit illa utpote quæ diceret nihil esse quòd faceret æquè lubens. Tum ille: bono animo esto, nihil, mihi crede, est quod vereare, venies ad me ad S. Hieronymi: nec falsa prædictio; mulier enim breui contra omnium opinionem pristinae valetudini reddita est, Philippo, qui eo tempore ædes Sancti Hieronymi incolebat, ad confessiones perpetuò vsa.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno Ætatis anno
1575 3 60

Prædictio.

*Id iurata
firmauit
Princeps
femina
Beatrix
Casetana.*

ANno insequenti Ianuario mēse contraxerat Agnes Colūna femina æquè præstantissima, nobilissimaq; ex abortu aduersam valetudinem: cumque in dies deterius habe-

haberet iam non longè, vt fama erat, à mortis periculo aberat. Eam itaque ita grauitè ægrotantem, atque à medicis mali magnitudine derelictam inuifit Philippus, eique spem salutis ostendit, dicens, Agnes vereri, timorem, curamque omnem depone; ex hoc morbo euades: nec verba in vanum iacta, mulier desperata licet valetudine, præter omnium spem pristinae sanitati restituitur, vixitque ad annum vsque septuagesimum octauum, quo vi. Kal. Maias supremum vitæ diem clausit.

Congregationis erectio, atq; progressus.

CUm pusilli huius gregis fructus vberrimi in dies conspicerentur, cogitari à nostris cœptum est, vt alienis domibus relictis proprias aliquando sibi sedes acquirerent, quibus opus Dei ad successores eiusdem spiritus, vitæque rationis hæredes transmitteretur, nem-

pe qui eadem exequentes munia,
Deo primùm gratum, hominibusq;
deinde proficuum obsequium per-
petuò exhiberent: cumque ea de re
creberrimi inter eos haberētur ser-
mones, ne suum potius, quàm Dei,
proximorumq; negotium agerent,
de confirmanda, stabiliendaque
Congregatione deliberant.

Verùm Philippus, ne tanta in re
quippiam ex propria sententia sta-
tuisse videretur, totum negotium
Deo assiduis precibus commenda-
bat, id ipsum faciebant alij: cumque
diutius precationibus institum ef-
set, venit tandem illis in mentem
parochialis Ecclesia Beatæ Mariæ à
Vallicella Regionis Pontis, seu Pa-
rionis, in umbilico Urbis sita: erat
eius Ecclesiæ Rector Antoninus qui-
dam Adiutus, id viro cognomen,
presbyter Messanensis: is rogatus à
Patribus, an fructibus sibi, quoad
viuere, reseruatis, Ecclesiam illam
dimitteret, consensit; consensuque

habito,

habito, eius officij procurationem Philippus Taurusio mandat, cui suscepta mox prouincia Pontificem adit, eique vota, studiaque Philippi, & alumnorum exponit; nec sua eum frustrata spes: Gregorius enim, qua erat in Deum pietate, cum Philippum probè nosset, multa que tum ex Taurusio, tum ex alijs de Congregationis instituto didicisset, non modò Ecclesiam concessit, sed Congregationis etiam erectionem, confirmationemque (vtrumque enim petebatur) Apostolica auctoritate indulgit; ad eam quippe diem nulla erat Apostolica auctoritate sancita Congregatio: Harum rerum extant literæ Apostolicæ verbis amplissimis hoc ipso anno datæ, ibid. Iulij.

Feminam ex partu moribundam salutirestituit.

Eodem anno sexto kal. Augustas mulier Olympica, cui Troianę co-

Huius rei tres habemus iura.

Vitæ lib. 2.

Q 5

igno-

*hos testes:
in iis duo
oculari
sunt.*

nomen erat, cum duos iam dies periclitaretur difficultate partus, fœtum enim effundere non poterat, parum abfuit quin vitæ extremum diem morte conficeret.

Interea temporis dum pro mortua lugebatur à suis, venit ei in mentem Philippus. Qua ex re in spẽ salutis ingressa circumfistentes feminas etiam atque etiam rogat, eum ad se quàm mox adduci curent. Accersitus itaq; ille, quæ eius erat in omnes charitas, venire non recusat, preces fundit, moribundę manus admouet. Quibus peractis veluti sensisset auditas preces, se illinc repentiẽ subducit. Mirum dictu: vix è cubiculo abierat, cum Olympia viuentem ex templò puellam, ipsa salua, presenti que exempta periculo effudit.

Constat alias item feminas partus difficultate iã deploratas, precibus eiusdem, seu reliquiaria theca, quã ille habebat, admota, incolumes facili, feliciq; partu fœtus enixas esse.

Eccle-

*Ecclesiæ B. Maria à Vallicella à fundamen-
tis instauratio.*

Verùm cum angustum esset tē-
plum, vetustateq; ruinosum, vi-
sum est Patribus, quòd erat in loco
optimo, Urbisque commodissimo,
& ad Cōgregationis functiones val-
de idoneo, vtcunq; restaurandum;
neque enim nouum, etsi id maxi-
mè cupiebant, priuatæ rei angu-
stis impediti condere poterant.
Ergo ea in deliberatione cum es-
sent, eorum piis optatis, votisque
respondit diuina benignitas: vix e-
nim operi manus admoueri cœptæ
sunt, cum Philippus solius Dei fidu-
cia armatus (pecunia enim Patri-
bus vel nulla erat, vel certe admo-
dum tenuis) de eo primùm fundi-
tus euertendo, ac deinde amplio-
re, augustioreq; forma à fundamen-
tis extruendo cogitare occœpit: ne-
que hîc stetit res, quod enim faciun-
dum cogitabat, id confestim de

diuina

diuina prouidentia securus ad effectum perducere statuit: ea enim ille in omni vita sua nixus nihil arduū, nihilq? nimis amplum ducens, immensa quadam magnitudine animi maxima quæque aggredi non verebatur.

Interea ruinosa Ecclesia, Philippo iubente, solo æquata, Matthæus Castellanus nobilis nostro sæculo Architectus mense septembri accersitur, qui omnibus diligentissime circumspectis iam construendi ædificij latitudinem signabat, cum Germanicus Fidelis Philippum eade re certiozem fecit, qui illico sacerdoti iubet (quippe qui paratus erat ad sacrificium) ne quicquam priusquam eò ipse accederet, decerneretur: absoluto sacrificio re-ctà ad locum contendit: ibi Matthæum comperit, qui cum eã partē, in qua iudicio suo effodienda forent fundamenta, designaret, eius ille sententiam non approbavit;

quippe

quippe qui ultra producendum esse ædificium diceret: cumque ventum esset ad locum, quem illi indicauerat Deus; hic fodiatur, ait, hic iaciantur fundamenta: quod cum ageretur, ecce tibi solidus paries peruetustus, qui sub ruderibus latebar, palàm fit. Erat is ad decem palmos latus, totque pedes longus, ut constructi iam ædificij molem non expleat modo, verum excedat etiam; super quo pariete quod reliquum erat operis dextri lateris Ecclesiæ extructum fuit; pro alterius verò structura fundamenta iacere opus fuit, in quibus cum primus de more esset ponendus lapis, maxima cæremonia, & frequentia gesta res est: porrò primum hunc lapidem ritu solemniter consecratum in fundamenta coniecit Alexander Medices Florentiæ Archiepiscopus, cui Congregatiō nostra plurimum debet, nūc S. R. E. in Titulo S. Marię Trāstyberim presbyter Cardinalis.

Cum

Cum templum extrueretur, nunquam Patribus argentum defuit, neque ad satisfaciendum fabricis, aliisque operarijs, neque ad domos contiguas coemendas: in ædificium sumptus amplissimi, ac quotidiani fiebant: eius pecuniæ summa (demptis nummis, quos Petrus Donatus Cæsius Cardinalis, ut suo loco dicturi sumus, fabricæ attribuit) pergrandis ad septuaginta circiter aureorum millia.

Feruebat opus optimi Principis, ac nonnullorum ciuium beneficio, quorum tantus fuit erga Beatum Patrem amor, tantaque in Deum pietas, ut rem vltro eleemosynis adiuuerint: Gregorius in primis spontanea liberalitate ad septem millia aureorum in id ædificium insumpsit: ergo templi ædificatio nunquam intermissa, cum nunquam Patribus pecunia deesset, Deo illam semper abundè suppeditante. Breui tempore, nempe intra biennium, vel circiter, in

ter, in

ter, in eam prope qua hodie cernitur, formam. & amplitudinem, opere, sumptuq; magnificam felicissime creuit; Templumq; Sanctissimæ Virginis, & Beati Gregorij Papæ nomine dicatur Deo.

Hic non prætermittam quæ in huiusce sacræ ædis extruptione acciderunt Patribus. Quidam ex vicinis cum ferre non possent nostros apud eos Ecclesiã construere, a dæmone instigante ita furere cœperunt, ut simul Ioannem Antonium Lucium sacerdotem fabricæ præfectum, simul fenestras templi lapidibus, ac balistis petere ausi sint; sed Deo sacerdotem protegente, nihil ex his mali Lucius passus est, quam ille rem Beati Patris orationibus acceptam referebat.

Fratres aliquot, quorum nomina consultò reticeo, cum ædificationem Ecclesiæ impedire niterentur, intra duos annos, Philippo silente, ac pro eis diu orante, molestiæ pœ-

nas de-

a
Consimilia
in constru-
ctione Ec-
clesiarum,
vel Cæno-
riorum
sancti Givi
passi legi-
tur. Lege
Metaphra-
stæ in Pa-
chomio a-
puđ Sur.
tom. 3. c. 65.
Vitam S.
Deodati E-
piscopi a-
puđ eundẽ
tom. eod. c.
5. S. Bernar-
dum in
Malachia
c. 41.

nas dedere: mortui enim sūt omnes diuinum agnoscentes iudicium, ne vno quidem ex eis ad sobolem propagandam relicto.

Præter hos alij etiam Patribus molestias addidere: sed cum, vt in sacris codicibus legimus, diligentibus Deum omnia coöperentur in bonum, tantum abest vt hominum iniuria Patribus obfuerit, vt maximè profuerit.

*Lauinia Philippi spiritualis filia Fabricij
Maximi uxoris obitus.*

HOc eodem anno, Octobri mēse, vocauit Deus ad præmium Lauiniam primariam feminam, de qua non ab re erit (vt quæ Philippo ad confessiones utebatur) aliquid in hanc historiam referre: ea itaque etsi hominem initio irridebat, tamen vbi de diuinis rebus differentem audiuit, adeo Dei colendi desiderio incendi se sensit, vt ipso magistro ad eum venerit vitæ itatum,

vt se

vt se totam Christi amore pietatis operibus, sui que ipsius contemptui dediderit: eidem contingere affirmabat Philippus, vt inter meditationes rerum diuinarum, quibus multum impendebat temporis, abstraheretur à sensu mentis: hæc denique tertio Kal. Nouemb. diem obiit extremum, cui suprema hora eo ipso Philippo auctore fuerat ad cælum via, vbi Beati sempiterno æuo fruuntur.

Eo ipso anno septuagesimo quinto Cōgregationi se addicunt Iulius Sauiolus Patauinus, & Franciscus Bozzius Eugubinus Thomæ Bozzij germanus, ille 4. Nonas Aprilis, hic Kal. Nouembris.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno Ætatis anno
1576 4.5 61.62

*De tecto ruinam minante per visum
admonetur.*

In sequenti anno millesimo quingentesimo septuagesimo sexto il-

*Eam rem
à P. Ger-
manico*

Vitæ lib. 2.

R

lud

*accepimus
eiusq; iu-
ratos testes
quatuor
habemus.*

Iud inter edificandum accidit, silen-
tio non inuoluendum. Veteri Ec-
clesia, alijsque domibus ad nouæ fa-
bricæ amplitudinem dirutis, vix æ-
dicula reliqua fuerat, cæteris solo æ-
quatis tecto cooperta, cum ecce ti-
bi quodã die vocari ad se confestim
iussit Philippus Ioannem Antonium
Fabricæ præfectum, eique mox ve-
nienti imperat, vt ædiculæ tectum
demoliri faciat quàm primũ, quip-
pe inquit, superiore nocte Sanctissi-
mam Dei Matrem ab se visam esse,
quæ suis illud manibus sustentaret:
erat is locus pro sacello, vbi sacrum
agebatur, sacramenta populo mini-
strabantur: veteri. n. Ecclesiæ ani-
marum cura annexa erat: tum Ioan-
nes Antonius domum reuersus fa-
bris id tectum vt demoliantur, im-
perat, qui manibus rei admotis, ti-
gnum vident, cui superponebatur,
retinente nemine stare, altera enim
ex extremis eius partibus, quod ti-
gni caput appellant; tota extra mu-

rum

rum erat: qua ex re qui aderant, stu-
pore afficiuntur.

Aegrum adolescentulum morbo eximit.

Eodem huius seculi anno septua-
gesimo sexto Ioannes Baptista
Crescius adeò vehementer assiduis
capitis doloribus, ac feбри confi-
ctabatur, vt clamores, & gemitus
dies, noctesque miserabilem in mo-
dum ederet: cumque eo cruciatu
plurimos iam dies exarsisset, nec vl-
lam quietis partem caperet, impetu
tandem doloris eucto veniebat
sæpius in mentem, vt ad miserias fi-
niendas semet in puteum præcipi-
tem daret: interea omnibus iam re-
bus frustra tentatis, occurrit illi re-
medium, nec sanè spernendum, vt
Philippum accerferet: haud dubia
spe erat, eius preces salubres sibi fu-
turas: visit illū Philippus, manibusq;
eius capiti impositis, in has proru-
pit voces, peccata fuge, Sanctissimã
Dei Matrem magno pietatis affe-
ctu venerare: nihil est quo timeas,

*Id is ipse
sacramen-
to testatur.*

etenim non hic ad mortem te morbus dabit, sed breui conualesces. quæ dum diceret, æger confestim habere melius cœpit, dolore capitis ex toto eximitur, quietem capit, breuique post è lectulo incolumis exilit.

Prophetia spiritu claret.

*Eam rem
idem fra-
ter Hiero-
nymus in-
terruendo
testatus
est.*

Eodem anno Hieronymo Beier cognomento è Prædicatorum familia tum adolescentulo, eam improviso mentem Deus submiserat, vt de sancti Dominici amplectendo instituto auidissimè cogitare cœperit: id porrò desiderium eo hominè breui adduxit, vt illa ipsa die ad Ecclesiam S. Marię supra Mineruam se contulerit, ea mente, vt quod secū ipse agitarat, Nouitiorum Præfecto (is erat fr. Petrus martyr) aperiret. Hic ille quandudum ex eo quærirè isthuc aggredi in animo habuerit: hac ipsa die inquit Hieronymus occulto quodam instinctu ad id acri-

ter

ter impelli me lenfi: Tum fr. Petrus,
qui edito iam signo paratus erat,
nouitijs eum sequentibus, ad funus;
Philippum ne cognoscat, rogat, ex
eo enim quid sibi hac in re facien-
dum facili prorsus negotio discere
posse, affirmat: eum itaque ad illum
nomine suo mittit, quem vt Philip-
pus vidit, parum vt maneat, quòd
paucis eum vellet, rogat: nec mul-
tò deinde post priusquam Adole-
scens verbum vllum faceret, noui e-
go, dicere ille cœpit, quid velis: mis-
sus es à fr. Petro, vt mihi primùm a-
perias, hac ipsa die venisse tibi in
mentem, vt relicto mox sæculo in-
stitutum S. Dominici amplectaris,
& ego deinde tibi, si id ex Deo cogi-
tatum sit, an non, indicem: fac quod
in animo habes, Deoque gratias
age, qui ad se hac te euocat via. Hæc
vbi ille audit, ingenti stupore per-
cussus, attonitoq; similis vera enun-
cias Pater, dicebat: nec aliud vnquã
verbum proferre potuit, Reuertus.

que deinde ad fr. Petrum, qui tum à funere domum redierat, ei quid sibi Philippus enunciauerat, indicat, contigisseque sibi vt olim Samaritanæ, quippe qui hominem, qui cordis sui secreta consilia nosset, repererat: amplectitur illico iuuenem hisce auditis nouitiorum præfectus: eumque sacro Religionis habitu breui donandum fore pollicetur, & simul adiungit, ideo illum ad Philippum misisse, quòd nouerat quæ esset eius vitæ sanctitas, quæue spiritualium rerum notitia. Incidit eares in xv. kal. Nouembr. induit frater Hieronymus vestem Religiosorum die S. Martino Episcopo sacro, anno eodem: viuit adhuc, concionatorisque officio fungitur.

Predictio.

EO ipso anno erant Mediolani ex Philippi alumnis sacerdotes quatuor, nempe Alexander Fidelis,

Ni-

Nicolaus Gilius, Pompeius Paterius, & Petrus Perrachionus; hi cum proximorum salutis procurandæ operam darent, vix in vinea Domini laborare cœperant, cum derepentè^a Philippi literis Romam euocantur; Philippus enim ubi Patres Mediolanum peruenerant, Francisco Mariæ Taurusio mandat vt literas quàmprimùm ad eos scribat, quibus illi lectis Romam confestim sine cunctatione remigrent. Sed cum id iussum durum Taurusio videretur, quòd grauem multis offensionem tam repentinum eorum sacerdotum discessum allaturum esse putaret; hæc iterum ab eo audit: vt tuū est mandatis meis parere, ita illorū omnibus mihi in rebus sine cunctatione obsequi; sic itaque mihi dicto audientes sint, vt simul atque velim, accurrāt. mira dicturus sū, vix literæ in eorum manus venēre, cum pestilentia atrox, cuius ante id tempus nulla prorsus indicia erant, repen-

^a
Huius rei iuratus testis est, vt ceteros prætermittam, Fran. Maria Card. Taurusius

tinò coorta, velut cælum inuoluens nebula, totam eam urbem occupauit, magnasque strages incolarum edidit: illi verò Philippi literis eo periculo exempti Romam læti redierunt.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno Ætatis anno
1577 5 62

Philippus grauiter egrotat.

ANno huius sæculi septuagesimo septimo incunte Philippus in morbum incidit, nulla, aut exigua spe curationis: nocte quadam acum quieti corpus tradere nulla ratione posset, datis per Urbem ad Matutinas laudes recitandas signis, rogauit enixius Eucharistiam sibi dari; id autem vbi Francisco Maria Taurusio nunciatum esset, ei præberi negauit: verebatur. n. ne sacra sumpta Eucharistia, lacrymarum, orationisque vis eum spe somni capiundi priuaret, certissimo cum va-

*Id sacra-
mento te-
statur
Fræc. Ma-
ria Card.
Taurusius*

leru-

letudinis periculo: interea Philip-
pus id quod erat, subodoratus, Frā-
ciscum Mariam accersit, eique se
ob corporis Christi percipiendi de-
siderium somnum capere non pos-
se, aperit, illud subijciens, si voti cō-
pos efficiatur, cum Sanctissimo Sa-
cramento se quietem capturum; vt
factum est: eo namque hausto con-
festim vti prædixerat, quieuit, so-
mnusque accessit. Hinc itaque vsu-
uenit, vt quotiescunque morbo vr-
geretur, cælesti pane, qui solus ex-
plet hominum desideria, singulis
quibusque diebus pasceretur, quo
sumpto placidissimus mox somnus
eum amplectebatur. Desiderio de-
nique huius sacramenti illud fie-
bat, quod ei ex longinquitate gra-
uissimi morbi non dum planè re-
creato, vires suppeterent ad sacrum
in templo faciendum, quod ad-
mirationem astantibus
excitabat.

Oratorium in Vallicellam transfertur.

IN noua Ecclesia celebrari cœptum est eodem anno, iij. Non. Febr. Sacrum solempne primus fecit Alexander Medices Florentiæ Archiepiscopus, idq; illustriore quàm vnquam antea, cœremonia ac pompa, iucundioreque cantorum symphonia factum est: verùm Gregorius, quò res maiore populi frequentia fieret, amplissimam Indulgentiam ijs omnibus concessit, qui sacra confessione expiati, & suauissimo Christi corpore pasti Missæ sacrificio interessent, aut Ecclesiam eodie visitarent.

Cernere erat Tēplum aulæis vndiq; stratum, magna virorum, mulierumque frequentia celebrari, lætitia, cantibusque plena omnia; à prandio eodem concentu, eodem operante Antistite Vesperæ inchoantur.

Templum cum manè, tum vespe-

ri, ac

ri, ac deinceps frequentem habuit turbam, neque defuerunt ex exteris, qui per occasionem tam amplæ indulgentiæ adipiscendæ, ad salutarem Eucharistiæ mensam, peracta prius peccatorum confessione, accesserint.

Neque verò postea alacritas populi, studiumque deferbuit, neque pius animorum calor refriguit, sed magis in dies inualuit, hodieque mirificè accrescit.

Eo ipso anno, mense Aprili sermones de rebus pijs à Patribus apud Vallicellam haberi cœpti sunt, Florentinorum Oratorio relicto.

Alij se ad nostros aggregant.

INterim cum nouæ Congregationis fama, suauisque odor instituti operis manaret quotidie lati⁹, multi Deo inseruiendi cupidine incēsi ad Patres nostros eo consilio venire cœperunt, vt in eorum ædibus ad pietatē instituerētur; accedebāt

quidem

quidem multi, sed non omnes ad-
mittebantur.

In his, qui post erectam Congre-
gationem eodem anno septuagesimo
septimo sociorum numero ad-
scribi sunt cœpti, fuere Petrus Per-
rachionus sacerdos: alter huius Hi-
storię auctor, qui Patribus aggrega-
tus id summo Dei beneficio asse-
cutus est, vt Beati Patris nostri ad-
minister, assiduusque comes esset:
tertius Augustinus Mannus à Can-
tiano, iuris ciuilis, ac Pontificij bene-
peritus. primus Congregationi se
addixit x. Kal. April. alter Kal. Iul.
postremus mense Octobri.

Moribundam feminam à morte liberat.

*Id à Ioan.
Francisco
oculato te-
ste acceptū.
idem ipsa
Ersilia iu-
rata nar-
rauit.*

HOc ipso año mulier Ersilia Buc-
ca in morbum adeò pernicia-
lem inciderat, vt medici iam de-
ius salute penitus desperarent: te-
nebatur lectulo sensibus propè o-
mnib⁹ destituta: mors imminens ti-
mebatur: cumque res ita sese habe-

ret,

ret, rogat Ioannes Franciscus Ersilia maritus Philippum, eon. ad cōfessiones vtebatur, ægram visat: cuius aduentu tantam cœpit femina lætitiā, quantam nunquam antea se percepisse meminerat; cumulabat verò gaudium, quòd Philippum hilari sibi vultu dicentem audiebat: bono animo sis, futurum breui est, vt ex hoc morbo euadas. & hæc cū ille diceret, ægræ eo momento melius fuit, atque vi morbi fugiente, quarto post die domesticis admirātibus è lecto surrexit incolumis.

Predictio.

DE creuerant Patres in exitu huius anni septuagesimi septimi mittere Mediolanum^a ob negotia Congregationis vrgētissima Pompeium Paterium. is cum ire nollet, quòd se ad eiusmodi obeunda munera haudquaquam idoneum iudicaret; ad vltimum, Philippo profectiōnem vrgente, inuitus obediētia

a
Eam rem
iureiurando confir-
mauit idē
Pompeius
Paterius.

tia

tix iugo ceruicem inflexit. Roma cum discederet; securus i Pompei, dixit illi Philippus, spem tuam in diuina opere pone: superiorum iussa, consiliaque ne examines; omnia, mihi crede, tibi ex sententia euenient. Prænunciationem breui res ipsa comprobauit: Mediolanum ubi venit, rem agere aggressus, maximas etsi difficultates, aduersariosque magni nominis multos, minasque potentum perpeffus, ut a cœpto desisteret, vnius tamen Philippi, cuius verba in memoria habebat, precibus adiutus (in his enim totam Pōpeiis spē collocarat) omnia, quæ se illi obijciebant, quacumq; ea essent, facili negotio, non sine magna animi sui admiratione superabat, reque ad exitum, quæ optabat perducta, Romam lætus reuertit.

Alumno cuidã tentatione oppresso apparet.

ANno Domini millesimo quin-
gentesimo septuagesimo octa-
uo ineunte, sensit Philippi auxilium
^aquidam eius virtutis alumnus, cū
magno in metu esset propter pec-
cati periculum, quod sibi imminere
putabat. Dederat huic Philippus,
quòd candidissimos hominis mo-
res pernoverat, pulchrū aspectu a-
dolescentem in custodiã. ^bvtrūq; i-
dem cubiculum, lectis licet separa-
tis cubarent, capiebat; formidolos⁹
enim adolescens solus esse non au-
debat: is interim alumnus, quam-
quam B. Patris imperio parebat, ta-
men cum eum dæmonis infidiã nō
laterent, magno in timore assiduè
erat: ergo cum his angustijs preme-
retur, ^cstatim (res mira auditu) ob-
tulit sese videndum nocte intempe-
sta, qui longe ab eo loco aberat cor-
pore, Sanctus Pater: ex cuius vi-
su, aduentuque alumnus mirabi-

liter

^a
*Totam rē
testatus est
ille ipse sa-
cerdos cui
contigit.*

^b
*Id mihi
alia via
notissimū.*

^c
*Consimilē
rē narrat
probatissi-
mus au-
ctor Leon-
tius Epi-
scopus in
Vita Ma-
gni Simeo-
nis cogno-
mento Salō
apud Sur-
tom. 4. c. 12*

*Aliã hanc
absimilem
Euiratus
Scriptor i-
talem e-
gregius in
Prato spi-
rituali c. 3,*

liter recreatus est: verum Philippus, ut maiore illum gaudio replet, lectulo in quo is iacebat, insedit, quomodoque habeat, rogat: cui alumnus; male inquit, mihi est Pater; multis undique cingor periculis. Tum Philippus manibus eius pectori admotis, eoque una cum umbilico signo crucis consignato, bonum habere animum iubet, quod omnes iam illæ libidinum faces, illique animi eius timores resederint. Quibus dictis ex oculis abiit, remansit alumnus, abeunte Philippo, ingenti lætitia perfusus, magnoque lumine illustratus: Haud vanum fuisse visum rebus postea, studioque præcipue illius virtutis (castitatem dico) ostendit: cuius rei etiam illud esse argumento poterit, quod ex eo tempore tutissime cum adolescente, tanquam cum fratre, filioque erat:

*Id qui ex-
portus fuit
sacramento
firmavit.*

Consimile auxilium sub idem tempus sensit quidam adolescens,

cuius

cuius animum cum impuræ quædam cogitationes subijssent, & ita penitus in eius animo hærent infixæ, vt nulla ratione diuelli ab eo possent, eoque adductus esset, vt parum abesset, quin turpissimè laberetur, cum in quo plurimum præsidij fore arbitrabatur, Beati Patris fidem implorasset, ab omnibus earum curarum stimulis, vbi eum ille suo pectori admouit, liber euasit: neque id solùm affecutus est, sed vsque ad diuini amoris igne inflammari se sensit, vt si qua ei pars vacua temporis esset, totam precationibus tribueret.

Sociorum numerus augetur.

EO ipso anno nostra Ecclesia ab iurisdictione Basilicæ S. Laurentij in Damaso, eiusque titularis, & Collegij (Capitulum ipsi appellant) & Canonicorum eximitur. quod item apparet diplomate eodem anno dato, kal. Septembr.

Vitæ lib. 2.

S

Ac-

Accesserunt præterea hoc ipso anno ad Congregationem Flaminus Riccius Firmanus, vtriusque iuris peritus: Iuuenalis Ancina Fofanensis, Latinis literis eruditus: is medici arte reiecta totum se ad Theologiæ studia contulerat: Iuuenalem sequutus est Ioannes Matheus eius frater iuris studiosus. Aggregarunt se itidem Patribus Bernardinus Corona Rom. Ioan. Paulus Curiatius, & Ludouicus Parisius Florent.

Cæterum intra paucos annos adeò creuit sociorum numerus, vt homines ad cētum triginta, quamquam non omnes confluentes admitterebantur, Congregationi sese dederint; at singulorum nomina ad vnum recensere mihi in animo non est.

Feminam

Feminam propè mortuam morte eximit.

ANno huius sæculi octogesimo, Aprili ineunte femina primaria Constantia Crescentia octauum iam mensem prægnans iterum mortiferam in febrim incidit, à qua miserimè conficiebatur: accesserant pustulæ, seu ecchymata, & exanthemata nigra: cumque vi morbi non longè abesset ab exitu, sacro viatico media nocte munitur: quo peracto cum sacerdos paulò post eam vt extremo oleo inungeret, accessisset, meditari ægra secum ipsa cœpit, quoniam pacto propinquã mortem euaderet: cogitanti venit illico in mentem, hoc vnum his tot periculis sibi remediũ fore, vt Philippus pro eius salute diuinã precetur clementiam. Interim albescente die a lei Beatus Pater vocatus à nemine: feminam melius habentem, explanatè, clarèque proloquentem reperit: illa vt Philippum vidit, noctem

Christi anno septuagesimo nono nihil mihi noui, quod sciam, occurrit scribendum.

Huius rei præter ipsã Constantiam tres iuratos testes habemus.

habui, dicere cœpit, plenam timoribus, & miserijs, parumq; abfuit quin morerer; magno tu mihi desiderio fuisti, à quo sperabam auxilium, quod ne defuit quidem; namque vbi diuinam opem, te in animo habens, implorare cœpi, mox tuarum vi precum melius mihi fuit: tum ille quam tu noctem habuisti plenam timoribus, ea ipsa ego tecum perpetuò fui: bonum ergo animũ habeas; quandoquidem non modò nõ morieris, sed breui planè conualesces. nec mora: eo ipso momento leuius habuit, paucisque interpositis diebus pristinum animi, corporisque vigorem, præter spem, cunctis qui eius morbi conscij erant, attonitis recuperavit.

Prophetia spiritu claret.

IVuenis quidam non ignobilis ad prælia Domini apud nostros prælianda euocari se sentiens institutum nostræ Congreg. amplecti statuit:

tuit: Congregationi ascriptus ita omnibus in rebus gerere se cœpit, vt omnes de eo optima sperarent. Is Beati Patris percupidus erga propinquos affectionem vicisse videbatur, vt ne minimum quidem de illis cogitare crederes: sed vt contingere quandoque solet, morbo correptus, pietatis studio intentus, vique morbi perterritus, in animum induxit, cœli mutandi gratia, quò facilius in statum valetudinis pristinum restitueretur, patrium solum repetere: comitem itineris vnum è Congregatione elegit aduersa iam pridem valetudine, eo vel maxime cõsilio; vt ille dicebat, quo cœli mutatione curaretur. Adolescentis cõsiliu Beatus Pater, quòd sinistrum eius euentum animo prælagiret, non approbat; licentiam ergo ille, quam flagitabat ab inuito, & repugnante nõ magis impetrauit, quàm extorsit. Die, qui profectionem anteibat, vnum è suis aduocans: ^a me-

a
Id non mihi solum,

sed omnibus è Congregatione manifestū: id ipsum iuratus narrauit cui Philippus rem aperuit.

memoria tene, inquit: recedent duo, redibit vnus: Iuuenis suorum amore captus ad ædes nostras non remigrabit: quibus sacerdos auditis obstupuit: nec in irritum Philippi verba ceciderunt, res enim ita profuse euenit, vt prædixerat. Incidit id in annum huius sæculi octogefimū.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno Ætatis anno
1581 9.10 66.67

Dæmones audito Philippi nomine deterrentur.

Eius rei duos iuratos testes habemus.

In sequenti anno octogefimo primo vir nobilis Carolus Mazzeus Philippi discipulus confecta ætate, ex graui morbo proximè ad mortem accesserat: ea verò nocte, quæ ipsum Christo coniunxit, cum conscientiam suam diligenter excuteret, seque ad piè moriendum præpararet, cœpit à diabolo, B. Patre longè posito, accerrimè impugnari: obiebat ei dæmon multa, cui nihil aliud

aliud Christi miles respondebat, nisi Philippum appello, appello Philippum. Quibus verbis ita communem hostem delusit, ut eum à se expulerit, quietòq; animo paulò post illa ipsa nocte spiritum Deo reddiderit, xvij. kal. Maias.

Michaeli Mercato desperatam à medicis salutem reddit.

Eodem anno, mense Octobri Michaellem Mercatum virum sanè eruditissimum vi grauiissimi morbi supremis appropinquantem in pristinam restituit valetudinem, Petroque medicæ artis peritissimo ægri parenti, qui de filij salute penitus desperarat, non est dixit quòd timeas: æger enim nequaquam morietur, sed recuperata valetudine vitam ad aliquot annos ducet: nec vana fuit prædictio: vix dum hæc effatus erat, cum Michael habere melius cœpit, breuique receptis viribus tãquam à morte reuocatus

*Eam Honoratus An-
saldus, qui
adfuit sa-
cramento
expressit.*

Vitæ lib. 2.

S 4

pror-

prorsum conualuit, vitamque plus
duodecim annos tenuit: obiit anno
huius sæculi nonagesimo tertio, ter-
tio kal. Iulias.

Iesu Christi anno	Greg. XIII. Pap. anno	Ætatis anno
1581.82	10.11	67.68

*Nova ædes ad Patrum habitatio-
nem coemptæ.*

INterea cum nouis hominibus in
Congregationem admissis vix
domus omnes caperet, Petri Dona-
ti Cæsij Cardinalis Amplissimi be-
neficientia factum est, vt domus do-
mibus adiungerentur; is enim ad æ-
des contiguas coemendas, atque
absidis Arę maximæ à fundamentis
extruccionem viginti aureorum
millia dono dedit: cuius deinde fra-
ter Angelus Tudertum Episcopus,
maiorum imitatione, & sua etiam
sponte Patrum nostrorum studiosis-
simus, anteriorem templi faciem
Tiburtino lapide, atque egregio
opere

opere fabrefactam suis sumptibus erigit, cum iam antea peramplum & elegans extruxisset Sacellum in abside Aræ maximæ, ad cuius ornatum aureos circiter quinque millia, & eo plures contulit. Alterum verò absidis sacellum, quod reliquum erat, Alexander Glorierius Camera Apostolicæ Clericus suis impensis preciosis marmoribus, sacraque suppellectili ornauit. Demum post Philippi obitum Federicus Cardinalis Borromæus nostri instituti amicissimus quatuor aureorum millia in Altaris maximi ædificationem infumenda attribuit.

Addam huc breuiter, quod Patribus in emptione domorum, de quibus paulò ante diximus, accidit. Anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo primo, cum de cœnobio monialium S. Elizabethæ nostris ædibus contiguo (his enim monialibus aliò Iacobi Sabelli Cardinalis tum in vrbe Vicarij iussu mi-

Id à Francisco Maria Card. Taurusio acceptum: id ipsum P. Pompeius iuresurante statuo est.

grandū erat) coemendo cogitarent, vtpote qui domus angustia premerentur, qua non nisi eius cœnobij emptione laxabantur: hanc Patrum deliberationem vbi Philippus audiuit, non modò eorum cupidini non annuit, quin restitit potius: dissoluatur primùm dicebat, æs alienum, quod ad necessariam Ecclesiæ ædificationem contractum fuit, quandoquidem non licet ære alieno pressis nouum quinque millium circiter aureorum (tanti æstimabatur cœnobium) conflare: magnam enim Philippus spem habebat fore, vt cœnobium breui Deo bene iuuante, aliorum impensis in manus suas deueniret: sed cum Patres nihilominus humana prudentia ducti rem ad exitum perducere conarentur, iamque partes vnum in locum conuenissent; aderat iudex: is erat Marius Martius: aderat scriba, qui nomina testiū in tabulas retulerat, iamq; ad stipulationem ventū erat:

cum

cum Iudice derepentè syngraphis
debitarum pecuniarum non contē-
to (pecuniam enim, non in nomini-
bus, sed in numerato petebat, quod
in similibus emptionibus non ser-
uatur) re infecta discedunt omnes,
Id cum ad B. Patrem delatū esset, a-
ctis primū Deo gratijs; ij, dixit (de
nostris Patrib⁹ loquebatur) nunquā
suo ære cœnobium, vt putant mer-
cabuntur, quod & factum est: nāq;
quinque vix abierant menses, cū Pe-
trus Donatus Cæsius Cardinalis,
qua erat animi munificentia, il-
lud sua pecunia eodem anno, pridie
Idus Iulias emit, emptumq; Patri-
bus insequenti anno octogesimo se-
cundo, xvij kal. Februarias spon-
te dono dedit. nec id cœnobiū mo-
dò, sed domum itidem Arditiorum
appellabant, cœnobio proximam;
nō paruo quidem eodē anno octo-
gesimo secundo Idib. August. co-
emptam pretio Patribus anno ter-
tio & octogesimo, prid. Kal. Mar. at-
tribuit:

tribuit: has porrò ædes in præsens nostri incolunt, præter quas duas item alias ad absidis Aræ maximæ ædificationem mercatus est nobis idem Petrus Donatus Cæsius Cardinalis dans pro ambabus tria millia aureorum: nec hic finis eius in Patres munificentix, namq; ad absidis extruccionem octo aureorum millia testamento reliquit: quæ pecuniæ summa etsi tanta non fuit, quanta opus erat, magna tamen eius Fabricæ pars ea extructa est.

Iesu Christi anno Greg. XIII. Pap. anno Ætatis anno
1583. 11. 68.

*Totam rē
iureiuran-
do firma-
runt Fa-
bricæ
Maximus
nobilis Ro-
manus,
Violantes
coniux, &
Francisca
Antonij à
Castro Co-
uisella.*

Adolescentulum à mortuis excitat.

ANno Christi millesimo quin-
gentesimo octogesimo tertio
Paulus Maximus ætatis annorum
quatuordecim, trimestri circiter,
tabe, diutinoque languore consū-
ptus obierat: accidit autem vt eo a-
nimam agente accerferetur Philip-
pus, qui in sacro faciēdo impeditus
veni-

venire non potuit; sed absoluto sacrificio ad moribundum pergens Paulum per semihoræ spatium diē obijſſe reperit, cuius iam oculos Fabricius Pater, vt hominibus vita functis fieri ſolet, clauſerat, & ſacerdos Camillus eius animam Chriſtianiſt myſterijs munitam, ſolemniſſimis iam precibus Dei, ſanctorumq; tutelæ commendauerat, nec inde prius abierat, quàm moribundum animam halantem vidiffet, neque hæc ſolum facta ſunt, ſed & aqua calida ad corpus de more lauandū, & veſtes ad illud ipſum veſtiendum, quò cadauer ad Eccleſiam deferretur, paratæ erant, iamque vna ex ancillis Frãciſca, quæ adhuc viuit, caligas in manibus habebat, quibus nuda membra tegeret: interim rebus ita ſe habentibus, venit Philippus, cui Fabricius: eia inquit, Pater, obijt Paulus: iam nō eſt quod agas. Tum ille, quid cauſæ fuit, vt me opportuniore tempore accerſiri non

feceris?

*ex ijs qui
adfuere hi
ſuperſtites
ſunt.*

*Consimilia
miracula
à Sanctis
Viris pa-
trari solita
grauissimi
auctores
memorie
prodiderūt
lege Eua-
grium, &
Palladium
in Vita SS.
Patrum,
in Mutio,
Ioannem
Euratum
in Prato
Spir. c. 77.
78. 93 præ-
sertim c. 11.
cui est ini-
tium Ab-
bas Petrus:
auctorem
Vite S. E-
brulphi a-
pud Sur.
tom 6. c. 4.
Demum
Eugipium
in Vita S.
Seuerini*

feceris? Quibus dictis rectà ad locū,
vbi mortuus iacebat, contendit: ibi
ex domesticis ancillis Franciscam
comperit, quæ vestes, quibus pueri
corpus indueret, tenebat in manib⁹,
parata ad vestiendum: accedit pro-
pius, & lustrali aqua petita, ea mor-
tui os, ac faciem aspergit, tum mani-
bus eidem impositis orat: orando
mortuū attrectat: inter attrectan-
dū, orandumq; vt in clamauit mor-
tuum bis nominatim, Paulus ad vi-
tam miro prorsus modo, eius preci-
bus euocatur: apertis oculis, Philip-
po, omnibus qui aderāt stupore op-
pressis clara voce respondit, quocū
per quadrantem horæ, aut plus eo
multum sermonem habuit, quem
astantes non audiebant post id tē-
pus rogatus à Philippo; velit mori,
an in vita diutius esse? mori se vel-
le respondit, quòd putaret certum
sibi esse in cœlo, ac definitum lo-
cum, vbi perpetuò Dei Optimi Ma-
ximi pulchritudine frueretur. ergo

mortis

mortis cupidus, vt in terram abiret
viuentium, in Beati Patris conspe-
ctu, complexuque iterum efflauit
animam, anno, quem diximus octo-
gesimo tertio. xvij. Kal. April.

Philippus in Vallicellam commigrat.

Quamquam Philippus omniū,
quæ à suis alumnis apud Valli-
cellam gerebantur, auctor esset, &
dux, non tamen ita subito habita-
tionem templi S. Hieronymi vt de-
fereret, induci potuit; id enim mul-
tis post annis Petri Donati Cæsij
Cardinalis opera impetratum est.
is siquidem cum Congregationem
nostram singulari amoris affectu
prosequeretur, omni ope conten-
dit vt Philippū ad suos adiungeret:
quare Gregorium Pontificem vl-
tro adiens, obtinet ab eo, verbis
suis Philippo præcipiat, vt in Val-
licellam commigret quàm pri-
mū; cuius ille iussui non restitit; eo

enim

*Novicorū
Apostoli
ad S. Pasca-
siū Diaco-
num c. 36.
quam nos
in manu-
scriptis co-
dicibus in-
tegram
habemus,
qua enim
apud Sur.
extat & i-
tiosa est
additq; is
auctor id
fuisse mi-
raculum,
& omnes
prater eos,
qui præse-
tes fuere
Seuerino
vixente
latuerit.*

enim Pontificis imperio diuinam voluntatem satis exploratam habuit: hoc certè scio id fuisse Philippi consilium (ne cruces sibi à Deo paratas fugeret) vt ab ædibus S. Hieronymi nunquã recederet animo habitandi apud Vallicellam cum suis, nisi superiorum iussu ad eam rem impelleretur.

Ergo profectus est ab ædibus S. Hieronymi in Vallicellã anno post Christum natum millesimo quingentesimo octogesimo tertio, x. kal. Decemb. atque tum primùm Congregationis corp⁹ arctiore vitulo colligatum, totum integrum capite cum mēbris coniuncto conspicere cœpit.

Protinus Philippus non obscuriora dedit vsitata indicia sanctitatis: nam etsi eadem nobiscum domo erat, solitudinem tamen pristinam haudquaquam deseruit; solus cibum capiebat, mensæ ministrũ admittebat nullum; sacrum accer-

fitus

situs faciebat, atque vt cæteros suo ad obedientiam exemplo prouocaret, vix ad sacrificium vocabatur, cum relictis mox omnibus se expeditum, vbi opus erat, illico sistebat: sacris cum indueretur vestibus, non selectiores modò vestes, quarum multæ Patribus erant, sed obsoletiores postulabat: & hæc sanè haud leuia sunt, si hominis supremam inter suos potestatem, & licentiam suo modo, vt ita dicam, viuendi consideremus: omnium confluentium confessiones audiebat: Eucharistiæ Sacramentum completo sacrificio accedentibus ministrabat.

Accedebat ad hæc summus sui ipsius despicientiæ amor, summa in omnes charitas, in regendis filijs cura, & vigilantia plusquam paterna, suaque præsentia mirum in modum omnium oculos, & animos oblectabat: erat enim vir, vt alibi de eo dixisse me memini, sine fucis, morum elegantia, ac suauitate præ-

ditus, si quis alius: consilij verò, ac sententiarum grauitate omnibus admirandus.

^a
Eam rem
is ipse sacer
dos Mutius
Achilleus
sacramēto
affirmauit

Sub idem opinor, tempus sacerdos quidam, cui Mutio ^a nomē erat, quique extra Urbem domiciliū habebat, cum vel in periculo aliquo esset, vel tentatione aliqua premeretur, vbi Philippo se cōmendabat, ex templò omni ea molestia se leuari sentiebat. Quodam die cum prope iam esset, vt in Tyberim (Romæ enim tum erat) certissimo cum vitæ periculo laberetur, ad solam B. Philippi inuocatioem incolumis inde confestim euasit.

^b
Id ea ipsa
cui cōtigit
iurata nar
rauit, idēq;
domestico-
rū aliquot
sacramen-
to testatur.

Primariam feminam per visum corripit.

MVlier quædam, cuius nomen ^b de industria reticetur, adeò iratum animum in quendā cognatum sibi proximum gerebat, vt nulla ratio iam esset, quæ eius ad pacē animum induceret; cumque diutius in iracundia permaneret, vt ne

viri

viri quidem aspectum æquo animo ferret, nocte quadam lectulo cum iaceret, a lupa percuti sensit: tum vocem Beati Patris (eo enim illa ad confessiones utebatur) audire sibi visa est: & tu quoque proteruè es iracunda? haud decet ita: omitte iã tuam istam iracundiam, & vti æquũ est, reiecto odio viro te illi quàm mox reconcilia. His rebus turbata mulier simul stupore attonita, quòd nosset longè tum ab ea B. Patrẽ corpore abesse, timore, tremoreque correpta, lacrymis perfusa, cum cognato quamprimùm in gratiam redit: albescente die Philippum adiens, omnẽ illi rem mirabunda narrat, vt facta erat.

Iesu Christi anno Greg XIII. Pap. anno Ætatis anno
1584 13 69.70

Aegrum pristina restituit sanitati.

Christi año millesimo quingē-
tesimo octogesimo quarto, mē-

*Eam rem
ille ipse qui*

Vitæ lib. 2.

T 2

se vel

*in se exper-
tus est iu-
returando
exposuit.*

se vel Iunio, vel Iulio, viro cuidam è
prima nobilitate (nomen consulto
supprimitur) in obscœnis partibus
vlcera quædam exorta erant sanè
permolesta, vsque adeò, vt ignem
sacrum sibi perpeti videretur, vnde
& pars nonnulla glandis nigrescere
iam cœperat. Is accersito medico
læsum membrum ostendit: qui ma-
gnitudine mali victus ægrum homi-
nem perterrefecit; perterritusque
vt erat, ad Philippum aduolat, qui
mox priusquam ille verbum vllum
faceret, affectum membrum sibi o-
stendat, iubet: hæc ita dixit, vt appa-
reret ei rem omnem diuinitus indi-
catam: iussa exequi iuuenem pudet,
remoratur imperium: sed cum Phi-
lippo vrgenti resistere non posset,
mandatum exequitur. Mira dictu-
rus sum: à vitioso mox membro Phi-
lippus morbum attractu depellit o-
mnem: ad hæc parumper hæsit iu-
uenis stupore attonitus, euidencia
deinde miraculi motus, ad Philippum

con-

conuersus; licebit mihi iam, inquit, per omnes Urbis vias tuas enarrare laudes, teque salutis meæ auctorem nominare; at Philippus, vt erat homo propriæ laudis inimicus, silentium indicit, remque ipsam summa opetaceri iubet: voti compos efficitur; iuuenis enim Philippo viuente miraculum silentio texit; sed eo mortuo, ne ingrati animi vitium incurreret, multis è Congregatione Patribus, alijsque primarijs viris rem omnem, vt gesta erat, iuratus ingenti profusione lacrymarum enunciauit. Viuit is hodie, sacramenta religiosè, pièque frequentans.

Dæmones Philippo molestiam exhibent.

EOdem opinor, anno cum esset Philippus in Ecclesia, dedit sese ei in conspectum diabolus^a puerili forma, vt eum irrideret. At ille subodoratus confestim qui esset, qui aliena specie ad se illudendum venē-

^a
Eam rem
qui adfuit
surreuado
exposuit.

rat, eum aduocat, contemnit, demumque ab Ecclesia eijcit.

Illud hoc loco adijciam, quòd nocte^a intempesta eo orante audiebatur quandoque super cubiculo, in quo nullo sibi adiuncto comite morabatur, fragores magni, strepitusque, quos dæmonis opera excitatos esse nemo est, qui non videat. Sed & eidem noctu precationibus inrento diabolum terrorem incutere, tentasse superius attigi.

Iesu Christi anno 1585. Greg. XIII. Pap. anno 13. Ætatis anno 70.

Moribundum morte eximit.

^b
*Incidit id
in mensem
Martium,
vel Aprilē,
Gregorio
viuente,
^c
Eius rei
oculatos,*

ANno huius sæculi octogesimo quinto^b Ioannes Franciscus Anerius cum ætatis quartum & decimum annum ageret, ex febris mortifera laborare cœperat^c, eaque mali vis fuit, vt à medicis destitutus animam traheret apparebantque in eo signa, quæ facerent propin-

quæ

quæ mortis indubitata fide: iã septemdecim dies prope exanimatus iacuerat, membra eius perinde atque mortuorum cadauera obri-
guisse tactu sentiebãtur, sensus ami-
serat omnes, nihil omnino gustabat
motus in eo percipiebatur nullus,
à mortuo parum, aut nihil differre
dignoscebatur, vt omnium iam o-
pinione mortuus crederetur: nec
defuere qui obstupescerët, cum vi-
derent moribundũ adoiescentem
per plurium dierũ spatiũ, spiritum
nullo propemodum sustentatũ ci-
bo retinere. Id vbi Philippus per-
sensit, rectã ad ægrotũ tendit, mani-
busq; eius fronti impositis, astantes
monet, vt pro illo semel orationem
Dominicam, Angelicamq; saluta-
tionem recitent, tũ procumbens in
genua, manu fronti admota, adole-
scens matrem alloqui cœpit: tute
ipsa filium tuum fame necas, afferte
mihi, clamat, ad astantes conuer-
sus, vinum creticum, allatumque

*iuratosq;
testes, præ-
ter Io. Frã-
ciscum,
quatuor
habemus,
in quibus
est femina
Princeps
Iulia Vrste-
na Rãgo-
na.*

derepentè morientis ori admouit, maximo eiusdem beneficio, qui eo ipso momento quasi reuiuiscens non modo exurgere quod porrigebatur, sed etiam melius habere cœpit, paucisque post elapsis diebus sanus, vegetusque è lectulo surgens Beato Patri gratias quantas maximas potuit pro beneficio egit.

Gregorij XIII. multorumq; S. R. E. Cardinalium erga Philippum obseruantia.

Philippus non apud eos modò, qui vel in periculis erāt, vel morbis afflictabantur, in magna erat ueneratione, sed apud Principes viros, ipsosque etiam Summos Pontifices: Illum siquidem Gregorius XIII. summæ prudentiæ, atq; integritatis Princeps impēsè amauit, ac libentissimè audire solitus erat: quin rebus in multis consilium eius, & operam frequenter adhibuit, eoque audito multa faciebat. Eodem propemodum amoris, atque obseruantia affectu

affectu eundem persecuti sunt & alij Summi Pontifices, de quibus suo loco dicturi sumus.

Reuerbantur præterea Philippum tanquam Dei amicum, eodem Gregorio XIII. Pontifice, Amplissimi S. R. E. Cardinales, Carolus Card. Borromæus Archiepiscopus Mediolanensis, Guido Card. Ferrerius, Gulielmus Card. Syrletus Bibliothecæ Apostol. Præfectus, Gabriel Card. Palæotus primus Bononiæ Archiepisc. Fr. Michael Bonnellus Card. Alexandrinus, Antonius Card. Carafa, Iul. Antonius Sanctorius Card. S. Seuerinæ, Alexander Medices Card. Florentiæ Archiepiscopus, Nicolaus Sfondratus Card. Cremonæ Episcopus, qui postea fuit Gregorius XIII. Augustin⁹ Valerius Card. Veronæ Episcopus, Vincentius Laureus Card. Mōtisregalis Episcopus, alijque permulti.

Transeamus nunc ad res à Philippo gestas Sixto V. Pontifice Grego-

rij successore, qui Summus Pontifex declarat^o fuit anno millesimo quingentesimo octogesimo quinto, octavo Kal. Maias. Sedit annos quinque, menses quatuor, dies tres.

Iesu Christi anno
1585

Sixti V. Pap. anno
1

Ætatis anno
70.71

Prædictio.

*Testantur
id iureiurando viri
nobiles Petrus Paulus,
& Jacobus Crescentius
fratres.*

*Incidit id
in mensem
Aprilem,
vel Maiu.*

ANno huius sæculi 85. Io. Antonius Lucius Sacerdos, cum sexaginta annos, aut plus eò natus esset, ab equo, cui infidebat, excussus, afflictusque ad terram ad vltimum ferme periculum venerat, quandoquidem confracto capite, omoplatæque luxata, feбри accedente, salute medicis pronuntiantibus periclitabatur: ergo cum ex eo morbo vereretur mori, accersito mox Philippo, mortis dixit, me tædet Pater, quandoquidem testamentum nondum, quod mihi placeat, composui, obsignauique: Tum Philip-

pus

pus hominem amplexatus; bono animo esto inquit, testamentum tu ipse arbitrato tuo conscribes. nec verba in ventum iacta: æger enim melius confestim habuit, breuique post conualuit omnino, vitamque ad multos annos produxit: decessit anno millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, kal. Nouemb.

Graui morbo oppressum sanat.

EO ipso anno mense Nouembri nobilis adolescens Carolus Vrsinus, cum ætatis annum duodecimum ageret, morbo laterali, vehementique feбри correptus est; doloribus ad sinistrum latus vtrinque grauibus. Urgebat continens febris ne vel minimum quidem remittens: morbus mortifer erat: de ægri vita medici dubitare iam cœperant: interea temporis, cum quodam die sub vesperū ad desperationem laborare cœpisset, adest Philippus ab ægri matre euocatus, qui sub-

Id Carolus, & eius mater Liuisa Vestia publico testimonio firmarunt.

motis

motis mox omnibus, foribusque clausis; ubi primum insideat dolor ægrum rogat: tum ex eodem percontatur, velitne confiteri de peccatis suis: libenter quidem inquit ille: Hic Philippus procumbens in genua eius confessionem manu dolenti parti admota audit: nec frustra hæc fuerunt: ex eius enim attactu id Carolus affecutus est, ut morbo leuari se senserit. In recessu Philippus, ne timeas ei dixit, hoc morbo haud morieris, cras melius tibi erit. Mirum dictu: vix domo excefferat, cum adolescens omni repente dolore liberatur diuinitus, eaque nocte, quamquam nocturna ante premebatur vigilia, quietem capit, ad lucem usque placidissime dormit, somnoque experrectus omnem à se morbum penitus discessisse, sanitatemque sibi pristinam redditam esse, medicis miraculo attonitis, aduertit: narrauit deinde Carolus sibi ægro visum esse sentire, Philip-

pum ea

Christi
1586

Sixti V. Pap.
I.

Ætatis
71.

301

pum ea manu, quam dolenti parti
admouerat, dolorem omnem ex-
haurientem.

Iesu Christi anno
1586.

Sixti V. Pap. anno
I.

Ætatis ann.
71

Nouus Philippi morbus.

ANno salutis millesimo quin-
gentesimo octogesimo sexto,
xvij. Kal. Februarias, recenti iterū,
ac repentino morbo, eoque graui-
simo, atque mortifero opprimitur
Philippus, ex quo tamen breui quā-
quam oleo sancto inunctus, præter
spem, medicis admirantibus, mi-
raculumque inclamantibus, pror-
sus conualuit.

Congregatio augetur

CVm Patres eadem domo viue-
tes se, suaque ad nutum Philip-
pi moderarentur, nihilque rerum
omnium esset, quod cuperent ma-
gis, quàm diuinam voluntatem, vt
eam sequerentur in omnibus: tum

maxi-

maximè factum est, vt eorum fama longè, latèque vagata, varijs in locis, ac regionibus summa cupiditate expeterentur. ergo è Romano O- ratorio vt à primaria arbore surculi multi per diuersas Italiæ Vrbes transferri cœpti sunt, fertilique so- lo plantati extenderunt quacunque ramos suos.

In his celeberrimum habetur O- ratorium Neapoli constructum o- pera Francisci Mariæ Taurusij, qui eo huius sæculi anno octogesimo sexto ab Annibale Capua Archiepi- scopo, alijsque nobilibus viris ac- cersitus fuerat is vbi Neapolim per- uenit, hospitio ad Nosocomium in- sanabilium accepto paulatim ædes, ac templum sanè magnificum ciui- bus adiuuantibus extruendum cu- rauit, in cuius fundamenta primum lapidem iecit idem Annibal Ar- chiepiscopus maxima cæremonia, atque frequentia. Vt autem maior esset fructus animorum, Taurusium

sequun-

sequuntur, Patrum Romanæ domus decreto, Anton. Talpa Septēpedanus, Franc. Bozzius Eugubinus, Thomas Galletus Niciensis, & Michael Angelus Tocius laicus: post aliquantō alij tres sacerdotio præditi, Iuuenalis Ancina Fossanensis, Petrus Puteus Panormitanus, & demum Flaminius Riccius Firmanus. Ergo ij vbi vnà cum Taurusio in vinea Domini diuini verbi semine excolenda laborant, cœperunt multi, Taurusij præcipuè (cuius nomen iam tum celebre erat) monitis, exemplo permoti ad nostrum institutum sese aggregare; breuique Deo bene iuuante factum est, vt plures sexaginta Congregationi ad spiritualem militiam nomina dederint.

Quid memorē apud Septempedanos in Piceno, & alibi alia huius instituti loca non sine maximo animorum fructu intra paucos annos erecta? Quæ omnia vnus Philip-

pila-

pi labori, exemplo, atque auctoritati accepta referunt omnes.

Verum Lectorem hic admonitum volumus, Patres nostros domicilia extra Urbem, quorum regimen apud eos resideat, iustis de causis præter Neapolitanum, & Septepedanum, habere velle nullum; idque hoc decreto sancitum est.

Ne quis prætextu amplificandæ Congregationis eam dissipet, atque ut confusio euitetur, quam multitudo parere solet, arctiusque inter se, qui sunt à Congregatione amoris vinculo colligentur, quem quotidiana consuetudo conciliat, ac mores cuiuslibet ex hoc dignosci possint facilius, & notorum vultus cuncti reuereantur; Statuitur, ne Congregatio alibi vllum locum recipiat, neque alterius Congregationis regendæ onus, nisi Romæ, Neapoli, ac Septempedæ. hucusque ibi.

Cæterum Patres, ne aliorum O-
ratorio-

ratoriorum extruccionem reijcere viderentur; hæc verba decreto adiecerunt. Possit nihilominus, si ipsi videbitur, mittere aliquos, qui instituât alijs in Oppidis eiusdem rationis Collegia; cum eo tamen, vt hoc peracto reuertantur; neque illa sint nostris annexa, neque Clerici eorū sint è Congregatione Oratorij Romani. Possit similiter in ædes suas excipere veluti hospites sacerdotes externos, qui addiscant instituta nostra, ac post aliquod tempus eadem valeant inter suos fundare. hæc tunc decretum.

Sed quamquam hæc ita sint, necessitate tamen Patribus obueniente, nouū Anxani Oratorium anno huius sæculi nonagesimo octauo, Kal. Nouemb. aperire opus fuit: possidet enim Congregatio Abbatiam Sancti Ioannis in Venere vulgo dictam, ei Vrbi proximam, cui animarum cura annexa est: ibidem præterea institutum à Patribus Se-

minarium indigenarum adolescentium eo consilio, ut ad pietatem facilius, atque ad omne munus officij instituantur. Habet Abbatia Oppida decem; vnus ex his, quod Fossaceca appellatur, Patres domini sunt.

*Oratoria
quorum
regimen
ad nostros
pertinet,
quatuor
sunt, Ro-
manum,
Neapoli-
tanum, Se-
ptempeda-
num, &
Anxanum.*

Extant iam in hunc usque diem varijs in locis Oratoria extracta quamplurima, aliaque extruuntur in presens, omnia Romani instar: quibus rebus fit, ut inducamur ad credendum, breui tam preclaram Beati Philippi vitæ institutionem vbique gentium propagandam fore: Congregatio enim ad omnium gentium auxilium nata omnibus prodesse debet sine vlla Regionum, aut locorum exceptione.

Oratoria iam extracta Romani instar præter Neapolitanum, Septempedanum, & Anxanum, quatuor sunt, Lucense, Firmanum, Panormitanum, & Camertinum: quæ extruuntur in presens, sex Fanense, Patauinum, Vicentinum, Ferrarien-

se;

se: quintum in Oppido erigitur, cui
Tononio nomen trans Alpes diœ-
cesis Gebennensis Ducatus Cha-
blasij: sextum in Ecclesia B. Mariæ
Gratiarum diœcesis Foroiuliensis
in Prouincia.

Miraculum.

EO ipso anno Nouembri mense,
aut Decembri, Eugenia Man-
fucta per menses octodecim na-
rium morbo laborauerat, quæ illi
interdum non modò intumesce-
bant enormiter, verùm graui quo-
que eam vexabant incendio: ab eo
autem morbo vbi nullis etiam assi-
duis medicorum curationibus, ac
remedijs liberari se posse vidit, fru-
stulo lintei B. viri sanguine asperfo
sibi admoto, protinus ab ea ægrota-
tione euasit, neque in poste-
rum ab ea tentari se
sensit.

*Huius rei
oculatos,
iuratosque
restes pra-
ter Euge-
niam duos
habemus.*

Cogitatio occultissima à Philippo diuinitus visa.

*Eam rem
is speciei
cōtigit pu-
blico testi-
monio con-
firmant.*

Eodem anno, aut certè insequēti, Quidā è prima nobilitate magno tenebatur desiderio Philippo nescio quod animi sui consilium, quod nemini enunciauerat, credere: sed siue metu, siue verecundia impeditus rem in diem ex die differerebat, cumque quodam die manè apud ædes nostras esset, excipit illum Philippus, eiusque animum, de quo nihil prorsus audierat, eidem silenti atque stupenti explicat, aperitque.

*Totam rē
apud no-
stros satis
peruulga-
tam sacra-
mento fir-
marunt
idem P. Io.
Frācisus,
& Alex-
ander Al-
lumina-*

Iesu Christi anno	Sixti V. pap. anno	Ætatis anno
1587.	2.	72.

Predictio.

Christi anno millesimo quingētesimo octogesimo septimo, Martio mense Ioannes Franciscus Bernardus Placentinus nostræ Cō-

gre-

gregationis sacerdos in perniciali morbum incidit : ea extitit morbi vis , vt breui omnium cum medicorum , tum domesticorum opinione pro mortuo haberetur: Hunc extremo iã delibutum oleo inuifit Philippus, eique in aurem dixit , bonum habeas animum , hoc morbo minimè morieris : nec sanè in irritum ea verba ceciderūt, quippe continuò melius ægro fuit, illoq; ipfo die, quo Medici eum moriturū prædixerant , magnum augmentum salutis affecutus est, paulòque post cõtra omnium spem integram corporis recuperauit salutem.

*Intimos animorum recessus
penetrat.*

HOc etiam anno, an Martio, an Aprili mense, Adolescens quidam satis ampla familia (nomen silentio premitur) crebrò ad Philippum ventitabat. Hic peragebat confessiones apud religiosos viros

*tu, qui ei
agrotanti
assidebat.*

*Id ille ipse
adolescens
iuratus
narravit.*

magnæ apud omnes æstimationis; inter confitendum delicta aliquot pudore impeditus occultabat: cum itaque sic vitam ageret, venit de more ad Philippum, quem cum ille attentissimè intueretur, lacrymis illico oppleri cœpit: puerum à matre cæsum qui flebat, crederes, tãtaque lacrymarum vis fuit, vt adolescentem in eundem fletum adduxerit: inter gemitus & lacrymas in has voces prorupit: quid est quòd sacerdoti, qui tibi est à confessionibus singula peccata non aperis? cõfiteri ei, confiteri quæ commisisti delicta, ne in casũ defategeris. Quibus mox verbis adolescens in stuporem actus, quippe qui id è patre audierat, quod nulli hæctenus mortaliũ patefecerat, toto corpore præ metu, ac reuerentia cõtremiscebat: cadebant ei lacrymæ quasi puero præ dolore; itaque constituit simul amplecti pœnitentiam, simul sacerdoti, quo ad confessiones utebatur,

ani-

animi vulnus aperire, quod & die
insequenti facta totius vitæ confes-
sione diligentissimè præstitit. Tum
redit more solito ad Philippum, quē
ille intuitus, etsi eius peractæ con-
fessionis nescius, ex solo tamē aspe-
ctu animi mutationem nouit, fa-
ctum laudat, aliumq; eum esse quàm
dudum, fatetur: quid tua isthæc in-
quit, nunc noua figura oris, & vul-
tus? alius mihi videris modò, quam
antea; nouum mihi crede, vultum
induisti: quæ profectò res vt magna,
insolita, atq; inusitata, ita adolescē-
tem noua admiratione affecit. Vixit
is deinceps sub frequenti sacramē-
torum vsu, tantumq; hausit ex ea re
roboris, vt se totum Deo corpore,
animoque dicauerit.

*Præpositus Congregationis perpetuus re-
nunciatur Philippus.*

INterim cum Philippus apud suos
esset, visum est tandem Patri-
bus, quem parentem, & auctorem

Congregationis habebant, eundem etiam ipsiusmet Congregationis perpetuum habere Præpositum Generalem, cuius partes sunt cæteris cum potestate præesse, idq; miro omnium consensu; dictis sine variatione sententijs decretum est eodē xij. kal. Iulias eo prorsus inuito, ac retinente, suoque incluso cubiculo: fugiebat enim Philippus id onus, ut erat homo quietis, ac vitæ priuatæ cupidissimus, summaq; animi demissione ornatus.

Erat eo tempore lex, ut Præpositi Generalis munus tres annos duraret, aut ad summum sex, quibus exactis nihil amplius potestatis haberet, neque confirmari posset: quâ quidem legem interpretati sunt Patres, ne Philippum comprehenderet: ergo decreuerunt, atque sanxerunt iterum, ut Præpositi Generalis potestas vno excepto Philippo, triennij spatium definiretur, ea conditione, ut præscripto muneri

tempo-

tēpore exacto Præpositi potestas ad
tres alios annos, modò id Congre-
gationis bono conducere visū esset,
prorogari posset: verùm post Philip-
pi obitum, anno huius sæculi nona-
gesimo sexto, mense Maio, ea lex
decreto vniuersæ Congregationis
irrita facta est; noua in posterum
constituta, qua Patribus facultas
daretur Præpositum Generalem nõ
exacto triennio solùm, sed iterum
etiã, tertio, ac deinceps, dum Con-
gregationi id expedire nouerint,
confirmandi.

Illud non inuoluam silentio, ea
fuisse Philippum mente, vt cuperet,
quam vitæ institutique rationem
Congregatio initio ceperat, eam
perpetuò retineret: hinc factum est,
vt omnibus testatum esse voluerit,
id sibi in desiderio esse, vt qui Con-
gregationis instituta amplecteren-
tur, nunquam se voti, vt sacramen-
ti vinculo, neque in præsens, neque
in posterum obstringerent. Quòd

si qui perfectioris vitæ desiderio
stimulante Religiosorum statum
amplecti malint, seu iuramen-
to, aut promissione aliqua se ob-
stringere, ijs liberum omnino esse
ad quamcunque velint Religioso-
rum familiam sese recipere: qui ve-
rò in Congregatione vitam agere
decreuerint, arreptam initio viuen-
dicationem immutare non præsu-
mant, sic viuant tamen, vt mutuis se
charitatis nexibus colligantes, bo-
nus Christi odor omnibus vbique
fiant; illud in primis attendentes, vt
partim exemplo vitæ, partim verbi
Dei prædicatione religiosi esse vi-
deantur.

Præscripsit insuper leges ad Con-
gregationis vocationem, & spiritum
quàm accommodatissimas, quas sus-
ceperunt omnes: tum verò ne do-
mesticæ pacis, atque concordie bo-
num disperderetur, statuit, vt si qui
inobedientes inter eos essent, seu
alios suo exemplo offenderent,

hi tan-

hi tanquam ad nostrum institutum minus apti, si corrigi non possent, è Congregatione pellerentur.

Illud præterea monebat sæpissimè alumnos, ne rebus externis sed Christianis virtutibus delectarentur, in idque studij pro viribus incumberent, vt humilitatem, obedientiam, patientiam, charitatem, castitatem, caducarum rerum contemptum, mansuetudinem, ceterasque virtutes intus, forisque possiderent; ea præterea esset in omnibus eorum vitæ ratio, quæ inter sæculi licentiam, & asperas sacrarum familiarum obseruationes auream quandam mediocritatem cōtineret, vt id vitæ institutum spectantes, qui in mundi luxu vitam agunt, si Religiosorum cœnobijs ob vitæ asperitatem se mancipare non possint, habeant quò se recipiant, quòue confugiant, vbi mores corrigere, parare virtutes, piè demum sancteq; vitam instituere valeant.

Præ-

Predictio.

*Eius rei
iuratus te-
stis est sa-
cerdos, sa-
roris pri-
maris hu-
ius viri fi-
lius.*

Constans olim fama per Urbem
erat, virum quendam præclaro
genere ortum Ecclesiasticis digni-
tatibus ornatum, cuius nomen cō-
fultò reticetur, Cardinalium Col-
legio eo ipso anno, xv. kal. Ianuar.
adscribendum: id simul atque Phi-
lippus audiuit; is dixit, non in præ-
sens modò, verùm ne in posterum
quidem Cardinalatus honorẽ con-
sequetur: prædictionem compro-
bavit euentus, siquidem Clemente
Octauo Pontifice Maximo, nullis
ei nouarum dignitatum accessio-
nibus factis, obiit Romæ.

*Hanc rem
ipse Pro-
sper iure-
iurando
testatur.*

Sacerdotem sibi ignotum corripit.

Sub idem temp⁹ vt arbitror, Pro-
sper Somaius sacerdos nostram
ingressus Ecclesiam à Philippo cō-
festim vocari se sensit, vocatusque
adfuit: tum ille, te idcirco accersui,
inquit, vt moneam, ne sacerdos cū

(fis)

Christi
1587

Sixti V. Pap.
3

Ætatis
73

317

sis, mulieres contingere audeas, ne-
ue te in feminarum consuetudinem
inducas; hæc enim facere sacerdo-
tem minimè decet, cui⁹ partes sunt
castitatem totis viribus colere. His
ille auditis mirandum illico in mo-
dum obstupuit, eo^{que} vel maximè,
quod nec ille Philippum, nec illum
Philippus nouerat.

Iesu Christi anno Sixti V. Pap. anno Ætatis anno
1588 4 74

Futura & absentia prospicit.

ANno deinde millesimo quin-
gentesimo octogesimo octauo
Helena nobilis mulier Tamiriæ
Ceulæ filia vterum cum gestaret
Septembri mense instante partu,
quòd fetum non effunderet, accer-
situr Philippus; is feminã mox ma-
nu prehensens circa cubiculũ de-
ambulare iubet; quod dum fieret,
preces ille ad Dominum fundebat
pro ea: Tum vbi discessum parat, in-
stat benignè mulier, nasciturum in-
fantem

*Huius rei
iuratam
testem ha-
bemus Ta-
miriam
no bilem
feminam.*

fantē vt baptizare velit: negat Philippus excusationem legitimam affert: quæ cum haud satis iusta, atq; idonea feminæ videretur, oratorum aliquem saltem suo nomine mittat eius vices suppletem: tum demum ille, nullo tibi homine opus erit, qui infantem baptizet: & his dictis abiit. Nec Philippi verba sine effectu, femina nocte insequenti mortuum fetum enixa est.

*Totam rē
Iulius sacra-
mento
enūciavit*

Eodem anno Iulio Saueræ Mutinensi Philippum adeunti allatæ in itinere literæ sunt, in quibus scriptum erat eius matrem, de cuius morbo nihil prorsus acceperat, v. Kal. Septemb. diem obiisse: his ille percussus literis rem nemini, enuncians, cœptum iter lacrymarum plenus prosequitur: hunc Beat⁹ Pater vt vidit, pileo suo primùm eius tecto capite tum Rosario in girum acto eiusdem collum circumdans: Age, age, inquit, mitte lacrymas, mater tua ita decessit, vt de illa optima sperate pos-

simus.

simus. ea porrò res eiusmodi erat, vt omnes vno excepto Iulio lateret. His ille auditis, simul lætitia, simul stupore perfunditur.

*Aegram in pristinam restituit
valetudinem.*

HOc etiam anno Victoria Varesia Romana patiebatur è capite fluxionem, catharrum vocant, cum frigidis doloribus in dexteram manum delabentem, quæ per brachium subinde ad pollicem prope extendi cœperat nonnullum tumorem inuehens: hæc ad morbum frustra medicorū remedijs vsa deteri⁹ habebat indies; ergo venit illi in mentem ad Philippum confugere, eoq; vel maximè ad id impelli se sensit, quòd videbat maiores morbum vires sumere, dexteræque manus nervos contrahi: quibus fiebat, vt vix dum brachium, quo ad nullam iam fermè rem vti poterat, flectere, extendereque posset: itaque Philippum fiducia plena sacri ad-

Id iureiurando ea ipsa Victoria testata est: idemq; ab eius domesticis acceptum

uentus

uentus tempore adit, morbum aperit. Tum ille affectum membrum fascijs obligatum manu prehensens orat pro agræ salute, interque orandum apprehensum brachium manu stringit, premitq; fortiter: demum supplicatione cõpleta; vade, inquit, Victoria, & ne quicquam timeas, sanitati pristinæ restitueris. His illa auditis læta inde abiens domum reuertit: In itinere id secum ipsa dicere cœpit; nonne Philippum vt virum sanctum, Deique amicum veneror? nonne spem omnem valetudinis recuperandę in eo vno reposui? facestant igitur humana remedia, abeant medicamenta: quibus dictis læsam illico manum fascijs ligatam soluit; ceratum in igne conijcit; Quo ex tempore adeo cõfestim melius habuit, vt læsam partem frigida aqua medico inuito madefaceret, eadem ad omnia vt vellet, vteretur, nulloq; deinceps medicamēto breui prorsus cõualuit.

Predictio

Predictio.

ANno huius sæculi octogesimo nono vno eodemque tempore Helena Ciba, & Dominicus Mazzeus coniuges graui impliciti morbo cum tenerentur, Tamiriæ Helenæ matri vtrumque diem obiturum suspicanti, timorē inquit Philippus, depone: de duobus alter duntaxat morietur, prædictionem euentus subsequitur; solus Dominicus Helena vxore relicta cessit è vita quinto decimo kal. Iulias.

Hanc rem Tamiria ipsa iurata narrauit.

Moribundos è mortis faucibus eripit.

Eodem anno virgo nobilis Laura Morona, annum agens duodecimum mortifero morbo corripitur: morbus vsque eò processit, vt puellæ nulla iam vitæ relicta spes esset: dereliquerant eam medici; iacebat enim lectulo sensibus omnibus destituta: non audiebat, non loquebatur, eamque sacerdos oleo

Id præter Lauram tres oculati testes sacramento firmarunt.

Vitæ lib. 2. X sancto

sancto inunxerat: Hanc itaque cum viderent parentes nulla spe salutis animam trahere, lamentabantur ut mortuam; iamque omnia erant ad sepulturam, ac funus parata fossa, in qua corpus humanum, decreta. Interea accersitur Philippus, qui ubi eò venit, in puellæ mox faciem efflavit, alapam inflixit; tum eius capillos manu prehēdēs, caput circumagens, magnaq; voce eā inclamans, ut Iesu nomen pronunciaret, imperavit. Hæc ut facta sunt, moribunda ex templò oculos aperit, Sanctissimum Iesu nomen pronunciat, melius habere incipit, periculo cōfestim eximitur, feбри omnium spe citius liberatur, & tandem in pristinam restituitur valetudinem.

*Huius rei
iuratos,
oculatosq;
testes nouē
habemus,
in quibus
ōnus est*

Hoc etiam anno Ioannes Baptista Guerra Mutinensis nostræ Congregationis laicus cum xiiij Kal. Ianuarias Ecclesiæ parietes peristromatibus exornaret, præceps ex altissimo loco ruit, quo ca-

su tam

su tam vehementer offendit, ut mortiferum in occipite vulnus acceperit: caput ad marmor cadendo allisit: ictus grauis, percussio mortifera: itaque repertus ut nequicquam loqueretur, nec exaudiret in clamantes, pro mortuo sublatus expiranti similis in proximum Cubiculum per manus deferretur: horas aliquot iacuit alienatus à sensibus: ex patribus non deerant, qui eum quasi animam ageret, ad bene moriendum precibus adiuuarent.

Interea de Ioannis Baptistæ lapsu nuncius ad Philippum mittitur, qui dimissis confestim omnibus Deum pro moribundo rogare cœpit enixius, ut qui diceret, nolle se eum tū emori. Aduocantur interim medici, qui ut ægrum prope exanimatū offendunt, fracto capite, & ex vulneribus sanguinem fluere conspiciunt, periculis plena omnia, vulnera lethalia esse seuerè pronunciant:

*Angelus
Victorius
Medicus,
qui rem
miraculo
tribuit.*

id ipsum Angelus Victorius medicus Patrum aliorum opinionem secutus affirmat: de grauitate morbi medicorum omnium in vnum congruere sententiæ; sed de modo mendendi summa inter eos dissensio erat: Ioannes (id vni ex illis nomen) in ea erat sententia, vt diceret læsam partem ferramenti non modò abradendam, sed etiam aperiendam esse, osque ipsum detegendum, vt quicquid læsum erat, in conspectu esset: alij verò contra, in quibus Iosephus Zerla erat medicæ artis laude præstās, nullo id pacto tentandū: iamque ferramenta ad scindendū, perforandumque parata omnia: sed cum peritissimi medici diuersa de curandis vulneribus sentirent, nullum ægro adhibetur medicamentū, præter simplicem abiegni olei vnctionem, & vnicā ex oleo amygdalino potionem. His peractis venit ad Philippum Angelus Victorius, vulnera prorsus mortifera esse exponit;

nit; cui ille subridens; ego inquit,
nolo is moriatur, donec cœptam fa-
bricam absoluerit: tū seriò locutus,
Dominum rogo, adiecit, pro istius
salute, quem noui è morbo planè
surrecturum, vt factum est; Ioan. Ba-
ptista enim mirificè cõualuit; qui-
pe febris nulla fuit, quæ morbum se-
queretur, quamquam medici eam
expectabant: dolor itidem nullus,
nulloq; alio medicamēto, præter id,
de quo ante dixit, vulneribus sub-
uentū fuit, etsi ex medicis non de-
erant, qui dicerēt ad ferramenta ve-
niēdum esse: æger ta men pristinam
contra omnium spem recuperauit
sanitatem.

Iesu Christi anno Sixti V. Pap. anno Ætatis anno
1590 5 75

*Corpora SS. Martyrum Papiæ, & Mauri
militum Romanorum Augustini Cardi-
nalis Cusani opera impetrat.*

CVM Ecclesia nostra Sanctorum
reliquijs nudata in eam, qua

Vitæ lib. 2.

X 3 nunc

nunc cernitur formam redacta esset, cogitare statim cœpit Augustinus Cusanus Cardinalis (cui semper vni Philippo magis quàm ceteris obsequi cordi fuit) de ea tam ingenti thesauro locupletanda. ergo vbi id secum animo agit, omnem operam ponere statuit, vt Sanctorum Martyrum Papiæ, & Mauri sacra corpora à Diaconia Sancti Adriani, cuius eo tempore Titularis erat, ad Ecclesiam nostram auctoritate Apostolica transferrentur: ad id porro hac mouetur occasione. Decreuerat eius Ecclesiæ Aram maximam peruetustam instaurare, exornareque: id vbi fieri cœptum, reperiuntur fabricis altare demolientibus, nonnullorum insignium Martyrum corpora, nempe Flauie Domitillæ Virginis, Nerei, & Achillei eunuchorum; Marij, & Marthæ coniugum; ac demum Papiæ, & Mauri nobiliū militum Romanorum, tribus distincta loculis, cū vetustis inscriptionibus.

Inte-

Interea temporis Augustinus Cardinalis quò pijs Philippi optatis, votisque respondeat, à Sixto V. impetrat, vt Sanctorum Martyrum Papiæ, & Mauri sacra corpora è Sãcti Adriani Diaconia in nostram Ecclesiam S. Mariæ & Beati Gregorij à Vallicella deferantur, quod eiusdem religioso officio, ac liberalitate curatum est.

Tertio itaque Idus Februarias, anno millesimo quingentesimo nonagesimo, resignato, apertoque loculo, quo horum Martyrum sacra corpora continebantur, extracta est concessu Pontificis exigua quædam Sanctorum ossium pars, quæ eo ipso in templo S. Adriani, quasi diurnæ mansionis, & hospitij testis, ac monumentum retineretur: clausus rursus, & obsignatus loculus, reconditusque in arcam ligneam serico bombycino coccineo contectam; is demũ loculus eodem die magna populi frequẽtia è Sacrario elatus,

feretroque impositus super Altare maximum collocatur: Tum Germanico Fidei cæremoniarum præfecto annuente agmen, ac pompa cœpit ab ædibus S. Adriani ad fornicem Septimij procedere, inde ad Capitolium, tum ad plateam Alteriorum, ex qua per viam Pontificiã ad montem Iordanium processum, inde demum ad nostram Ecclesiam peruentum est.

Res fuit omninò vilenda; sacrae portabantur Reliquiæ auro fulgentes, patentes in feretro sub Umbella holoserica, pio sacerdotum nostræ Congregationis ministerio, Symphonicorũ choris suavissimè præcinētibus: antecedeabant præclarissima Beatorum Martyrum pignora, sacrorum hominum familiæ, Clerus, laicique quàm plurimi, qui nostram Ecclesiam, & Oratorium frequentant: singuli faces accēsas manibus gestabant, argentea Turibula bina deferebantur, funalia circum

quàm-

quàm plurima: Heluetij item ad tumultum vitandum sacrum fere-
trum cingebant.

Qui autem allata celebri pom-
pa Sanctorum Martyrum corpora,
pio, ac religioso obsequio excepe-
rint ad infimos vsq; Ecclesiæ gradus
obuiam prodeuntes, fuere S. R. E.
Cardinales.

Alphonsus Episcopus Portuensis
Card. Gesualdus.

Gabriel Episcopus Albanensis Card.
Palæotus

Dominicus tit. S. Laurentij in Pa-
ne, & Perna Card. Pinellus.

Hippolytus tit. S. Pancratij Card.
Aldobrandinus, Maior Pœniten-
tarius, hodie Catholicæ Eccle-
siæ Episcopus Clementis Octau-
i nomine assumpto.

Hieronimus tit. S. Petri ad Vincula
Card. de Ruuere.

Scipio tit. S. Marię de Populo Card.
Gonzaga.

Marianus Perbenedictus tit. SS.

Marcellini, & Petri Cardin. Camerin.

Federicus S. Agathæ Diaconus Card. Borromæus.

Augustinus S. Adriani Diaconus Card. Cusanus, qui Sanctorum Martyrû corpora iussu Sixti Papæ V. conceptis verbis tradidit Beato Philippo Nerio Florétino Parenti nostro, nostræq; Congregationis Fundatori, auctoriq;.

Guido SS. Cosmæ, & Damiani Diaconus Card. Pepulus.

Hi omnes cum sacrum feretrum iam aræ lignæ medio in templo excitatę, aureoque pallio circumtectę impositum venerarentur, superuenit Nicolaus Sfondratus tit. S. Cecilix Card. Cremonensis: qui postea Gregorius Decimus quartus fuit.

Verùm elapso quatruiduo sacra Martyrum corpora, & capita è templo sublata, in sacrario fuere deposita, ibi tantisper mansura, dum & ipsa Basilica, & Ara maxima, quæ ma-

gnifi-

gnificis operibus extructa est, con-
secraretur, & dedicaretur; quæ tan-
dem dedicatio superiore anno mil-
lesimo quingentesimo nonagesimo
nono per Alexandrum Medicen
S. R. E. presbyterum Cardinalem
Florentiæ Archiepiscopum solemn-
ritu, ac pompa celebrata est.

Hæc de postrema Sanctorum
Martyrum translatione, quam dif-
fusius, vberiusque Iacobus Butius
Lateranensis Basilicæ Canonicus,
atque Illustrissimi Domini Hiero-
nymi Rusticucci Cardinalis Vica-
rij notarius, qui rebus omnibus in-
terfuit, minutissima quæque perse-
quendo literis mandauit.

Religiosa virgo Philippo apparet.

Incidens quodam die ex sibi data
occasione in sermonem de Ca-
tharina Pratenſi, ex ordine S. Do-
minici insignis sanctimonix femi-
na, cuius res præclare gestas tribus
libris profecutus est Seraphinus

*Eius rei
quinque
suratos te-
stes habe-
mus.*

Ra-

Razius ex eadem familia, in hæc prorupit verba: Catharina dum viveret, sese mihi per visum ostendit. Quæ esset eius corporis effigies, quæ habitudo oris, qualis statura, quis aspectus, adamussim exprimebat: mirabile id fuisse quis neget? quandoquidem nec Philippus Roma, nec Catharina Pratensi cœnobio egressa est. Hæc porro narrauit ille occasione obitus eiusdem Catharinæ, qui in hūc annum in diem quartum nonas Februarias incidit.

Intimos animi motus intuetur.

*Id is ipse
Hector sa-
cramento.
narravit.*

HEctor Modius Calaber eodem anno, Februarii mense Romā veniens Philippo peccata sua confitebatur: quod dum faceret, non importunos modò intemperantiæ ardores, quibus frequenter impugnabatur, sed desidiam etiam, quam in illis refellendis adhibebat, silentio inuoluere cōsueuerat. Philippus
interim

interim vt iuuenis pertinaciam vidit, simulque animi periculum, in quo erat, arrepta ex confessione delictorum, quàm faciebat, occasione; quid causæ est, dixit, quòd te de libidinis, atq; intemperantiæ stimulis, simul de negligentia, qua in eis repellendis vteris, non accusas? effare peccata tua, si Deo rem gratam facere cupis. Quibus ille rebus in admirationem raptus, mox intimo cum animi dolore confessus est se in his deliquisse; atq; deinceps maiore solertia vitam traducturum omni asseueratione affirmavit.

Aegros sanitati restituit.

EO ipso anno, mense Martione, an Aprili P. Prometheus Peregrinus^a nostræ Congregationis sacerdos ita grauiter ex intestinis laborare cœpit, vt ea sibi extrahi crederet: Quamobrem in cubiculum mox delatus miserandum in modum cruciari se sentiebat doloribus in-

crefcen-

Hanc rem ipse P. Prometheus iureiurando expressit

a
Idem in
miraculis
perpetran-
dis à S.
Romualdo
fieri solitū
tradit B.
Petru Da-
mianus in
eius Vita.

b
Eam rem
eadem Li-
uia publi-
co testimo-
nio firma-
uit.

crescentibus: Hunc itaque visit Philippus, qui aliud instituto suo agere simulans, a quasi iocaretur, ægrum manu contrectat, illiusque mox petore signo crucis signato, eum bonæ implet spei, illud adiiciens nihil esse, quòd timere debeat: & his dictis abiit; ille verò intra semiquadrantem vnius horæ omnem dolorem à se penitus abcessisse sensit, & professus est.

Eodem anno nobilis mulier Liuvia Vestria^b permolestam capitis vertiginem quatuor plus menses patiebatur, & Guaiaci decoctum, lignum sanctum appellat, quod sumpserat, morbo profuerat nihil, quin parua occasione succideret. hæc igitur quodam die cum è templo nostro, vbi sacramenta frequentat, domum repetere vellet, haud potuit vertigine eam repentinò inuadente, quippe cui circummagi quæcunq; cerne-
ret, videbantur: id vbi aduertit P. Angelus Vellius, ad Philippum eat,

horta-

hortatur: paret illa, rem B. viro exponit, qui eius mox caput manu contingens omnem: **b** animo curam repellat, monet: mira dictu res, extemplò illa vnus Philippi tactu toto morbo ita se leuatā animaduertit, vt ne vlli quidem vel minimæ eius valetudinis perturbationi deinceps subiacuerit.

Cuidam desperatam salutem reddit.

HOc etiam anno, Augusto mense Bartholomæus Fuginus Romanus eo erat corporis morbo æger, vt iam deplorata esset salus: Hic enim à medicis derelictus, extremoque oleo inunctus, partim pestilentis febris vi, partim acerbissimi doloris, qui capiti hærebat, magnitudine, proximè ad mortem accesserat. Eam rem vt Philippus audiuit, ad astantes tertia noctis hora conuersus, ægro dixit, certam opem feret Dominus; Eoq; pro illo noctu orante reperitur manè qui vesperi

*Id præter
Bartholo-
mæum duo
oculati te-
stes sacra-
mento con-
firmant.*

pro

pro mortuo habebatur ab omnib⁹, non à febris solum planè relictus, sed doloribus etiam, quibus vel maxime conficiebarur, liber. Viuit is adhuc sanitatis B. Patris intercessione redditæ fidelissimus testis.

At de his satis. Iam nos ad ea conferamus, quorum annos, quibus gesta sunt, etsi hoc Põtifice facta, haud satis compertos habemus.

*Cogitatio occultissima à Philippo
diuinitus visa.*

*Idea ipsa
Mulier, e-
iusq² filij
sacrameto
testati sũt.*

Feminam quandã nobilitate præstantem inuaserat^a cogitatio renescio quam Deo gratam amplectendi, eaque occulta erat: ipsa autem nemini dixerat; cumque nequid ageret, sciret, nec Philippo animum suum aperire auderet, in ancipiti cura versabatur: verum cū quodam die confessionis peragenda cupida Philippum adijisset, nondum mulier verbum vllum fecerat, cum ille eius animi cogitationem,

quam

quam diuinitus nouerat, mulieri
obstupescente exposuit.

*Quid im ad eius inuocationem morbis
releuantur.*

EA erat omnium de Philippi san-
ctimonia constans opinio, vt nō
deessent, qui eius absentis licet, qua-
si præsentis, opem a implorarent.

Patritius Patritiæ gentis cum no-
cte quadam increfcentibus stoma-
chi, seu intestinorum dolorib⁹, qui-
bus laborabat, mori metueret, ad
Beatum Patrem mente confugit,
eius opem implorat; nec irritus: to-
tus enim is dolor continuò^b abijt,
ipseque manè sanus, ac vegetus è
lecto exilijt.

Honestamulier^c Maria Paganella
cognomento, eodē morbo oppressa
telæ frustulum^d Beati viri sanie, ac
sanguine imbutum dolenti parti
admouens illico sanatur.

Eandem alio tempore capitis do-
lore grauissimè conflictatam Phi-

Vitæ lib. 2.

Y

lippus

^a
Sancti viri
adhuc vi-
uentes a
pys inuocā-
tur. Lege
Marcum
in Porphi-
rio Gaz-
zefi, Sur.
in Auxen-
tio tom. 1.
Theodore-
tū in Phi-
lotheo, Cy-
rillum in
Ioanne Si-
lentiario,
Bandomi-
nam in
Radegūde
lib. 2. Theo-
sterictum
in Niceta,
Petrum
Damianū
in Romu-
aldo c. 70.
idemq³ a-
pud alios
frequenter
inuenies.

^b

Hanc rem

*iuratus
narravit
P. Germa-
nicus Fide-
lis, qui cū
à Patrício
die subse-
quenti ac-
ceperat.*

c

*Id ipsamet
iurata
narravit.*

d

*Miracula
ex sancto-
rum Sive-
rium & Esti-
bus, & cō-
similibus
frequen-
ter patrata
esse ipsorū
historia te-
stantur:
Vidi Theo-
doretum
in Philo-
theo, Cyril-
lum in Io-
anne Silē-
tario, Me-
taph. in Cy-
ro, & 10-*

lippus solo tactu in pristinam confe-
stim restituit valetudinem.

Iesu Christi anno Sixti V. Pap. anno Ætatis anno
1590 6 76

*Mærore afflictos mirificè recreat, tentatio-
nibusq; oppressos omni ope iuuat.*

Natus videbatur Philippus ad
afflictos subleuandos, tentatio-
nibusq; vexatos confirmandos; in
his. n. plurimū ille valebat. Rem-
vno & altero exemplo notabimus.

Mulier quædam^e eximiè nobilis,
piaque valdè grauissimis animi cu-
ris opprimebatur, cumque ad sex
menses eo tentationis genere op-
pugnaretur, de consilio confessorij
Philippum adiit, cui cū animi mo-
lestias aperuisset, eam ille intuens,
lenique tactu demulcens bonæ im-
plet spei: abi dicens, nihil iam erit
quod te molestat in posterum: Vix
ille hæc dixerat, cum extemplò fe-
mina omni ea molestia non in præ-
sens

sens modò, verùm in posterum etiã liberatur, quod profecto absq; miraculo contingere non potuit.

Quidam in diuino officio recitando adeò scrupulis^a cõficiēbatur, vt penè diffideret: ad hanc itaq; pestē auertendã multa tentat, nequicquam expertus, tandem ad Philippũ confugit: ille recognita claudēs illico cubiculi fores hominem à se dimittit; Deum pro eo precaturum pollicetur: abiit ille domum, diuinumq; officium recitare aggressus ab omni illa diaboli tentatione liberum se prorsus aduertit.

Multi præterea maximis pressis sollicitudinibus, vel ex hoc solùm quòd eum alloquebantur, læti inde recedebant.

Iesu Christi anno Greg. XIV. pap. anno Ætatis anno
1590 1 76

Gregorij XIII. in Philippum beneficia.

NVnc ad res à Philippo gestas Gregorio decimoquarto (ni-

Vitæ lib. 2

Y 2

hil

*anne prid.
Kal. Febr.
Bedam in
Cutberto,
Et demum
G fridum
in S. Ber-
nardo lib.
4. cap. 1.*

*e
Id ipsa cui
contigit sa-
cramento
testatur.*

*a
Eam rem
suarum eto
firmauit
Federicus
Car. Bor-
romæus.*

*Greg. XIV.
creatur*

*nonis Decem-
br. an-
no millesi-
mo quin-
gesimo
nonagesi-
mo. Sedit
menses de-
cem, dies
decem.*

hil enim de B. Patre, Urbano VII. Pontifice ob Pontificatus breuitatem scribendum occurrit) Hic porro est ille Gregorius, cuius permisso B. Pater sacrum priuato in sacello (erat id suo cubiculo proximum) facere cœpit: ibi enim ille desiderio se Deo liberius coniungendi, ad ea verba cum ventum esset; Domine non sum dignus, tum circumstantibus, atque ipso ministro foras exire iussis, ipse solus in sacello manebat, moxque vt solus erat ab arbitris remotus, non prius sanctissimam Eucharistiam sumebat, pretiosissimūq; sanguinem degustabat, quàm duas frequentius circiter horas, plus, minusuè, in tanti, tamque admirabilis sacramenti contemplatione, maximo cum sensu pietatis, ingenti lacrymarū profusione consumpsisset: tum Christi corpore, ac sanguine sumptis, ministro ingresso rē sacrā perficiebat. Absoluto sacrificio ita nonnunquam abstractus à sensibus

appa-

apparebat, vt exanimatum magis
quàm viuentem crederes.

Concessit præterea Philippo hic
idem Pontifex, vt ab officio diuino
recitando propter frequentes egro-
tationes, & ecstases abstineret, eius-
que loco Coronam recitaret: ve-
rùm ille eger, medicis ei diuino offi-
cio, horisque canonicis nominatim
interdicentibus Coronam recita-
bat; sanus nūquam permiffa vti vo-
luit licentia; diuinum officium, vt
nunc est, perpetuo recitauit.

Iesu Christi anno
1591

Greg. XIV. pap. anno
1

Ætatis anno
76

Predictio.

ANno Christi millesimo quin-
gentesimo nonagesimo primo
mulier primaria cum in grauissi-
mum morbum affecta iam ætate
incidisset vnus ex propinquis vere-
ri cœpit, ne femina Patres Congre-
gationis bonorum suorum hæredes

*Hanc rem
satis per-
uulgatam
quatuor
sacerdotio
præditi in-
reuerando
firmarunt.*

Vitæ lib. 2.

Y 3

insti-

institueret ; ægram visebat Philippus , qua erat charitate , quotidie (eius. n. confessiones audiebat) non amore pecuniarum , vt propinquus putabat , sed eius salutis desiderio : interea cum ille vehementiore suspicione sollicitus Philippum pecuniam , non animam quærere cogitaret , cogitatioq ; homini nullam partem neque diurnæ , neque nocturnæ quietis impertiret , minis B. Patrem à proposito deterrere cōstituit , quibus demum si nihil proficiat , non introitu solùm ægram , sed omnino aditu prohibendum censet : sed frustra fiunt omnia : serui. n. Dei quamquam apud se ipsos abiecti , in diuinis tamen negotijs agendis mirum in modum fortes sunt : ergo Philippus in proposito , susceptoq ; consilio permanens , vt erat animo forti , quæ sibi obijciebantur pericula contemnens , singulis diebus semel atque iterum , ac sæpius ad ægram accedebat , in cuius cubiculū inui-

tis cu-

tis custodibus penetrabat, nulla alia re aduersus viri furorem, nisi diuina fiducia armatus.

Quodam die ad eã de more pergens ab alũnis monetur, ne certissimo sese periculo obijciat: feminam inquit ipse, vt eius animæ pro sim inuiso: id autem operis, occidant me, non intermittam. His illi auditis rogant iterum ab incœpto desistat, feruendum tempori, necessitatiq; parendum tradunt. Ille denique, nunquam iam dixi vobis, desistam, quin feminam visam, interfici hanc ob rē haudquaquam timeo: illud porrò sciatis velim, & ægram, quamquam morti proximam, è morbo conualituram, & propinquum, etsi optimè valet, è vita breui cessurum; idq; vti prædixerat, contigit.

Manzoliũ morte eximit.

Eodem anno, Iunio ineunte Iohannes Manzolius Florentinus ex antiquioribus Philippi alum-

*Id præter
Manzoliũ*

*alij etiam
testes ex ijs,
qui adfue-
re, sacra-
mento te-
stati sunt.*

nis vnus in grauem, mortiferumq;
morbum inciderat; morbo in dies
ingrauescente ventum iam erat ad
extrema, deserto à medicis nulla
spes salutis suberat. ergo sub vespe-
rum oleo sancto inunctus, Ioanni
Baptistæ sororis filio mandat, Phi-
lippum roget, vt sacerdotem quam-
primùm mittat, qui sibi morienti
assideat.

His dictis, B. Patri quasi coram
adesset, toto pectore sese commen-
dat, idq; eò libentius quòd memo-
ria retinebat, eundem prænuncias-
se, se ei superstitem futurum. Mira-
res, etsi ille animam agebat, vitæ ta-
men non amittebat spem: eoq; hæc
secum cogitante medici accedunt,
qui mortem illi instare ex venis, a-
lijque signis percipiunt, eoque ho-
minem deductum, vt nulla spe salu-
tis in horam viueret; propinquos
de parandis rebus ad funus neces-
sarijs admonent.

Accedit interea sacerdos à Phi-

lippo

lippo missus: is erat Matthias Maf-
feus, qui moribundi animam Chri-
stianis mysterijs munitam assiduis
precibus Dei, sanctorumque tutelę
impensę commendat.

Vix iam hora abierat, intra quam
ægri moriturū prædixerant me-
dici, Hieronymus scilicet Cordeli-
us, & Vitus, cum ille oculis in parie-
tem, qui erat lectulum iuxta, defi-
xis hæsit diutius: quod vbi cernunt
astantes, eum vt mortuum lamen-
tari incipiunt, candela de more si-
gnant, alij alios intuentes inter se
dicebant; ecce moritur, ecce spiri-
tum efflat: cumque durante tractu,
ac lenitudine mortis defectus iam
viribus neminem prorsus agnosce-
ret, sentiretque nihil, Matthias do-
mum redit, Philippumque adiens
eidem Manzolium vltimis iam ap-
propinquasse exponit.

Quibus ille auditis quod reliquū
erat noctis, in oratione consumpsit.
Auditę preces: ea siquidem nocte

moribundo melius fuit; dulci enim sopore corripitur, dormit ad horas duas: experrectus clara voce astantes euocat, cibum petit, animi, corporisque vigorem recuperat.

Interea minores custodes Misericordiæ sodalitij luce vix apparente domum Māzoliij, quem vita functum acceperant, petunt: corpus sibi ad lauandum dari rogitant; sed vbi audiunt eum non modò nō mortuum esse; sed ne periculosum quidem, vt qui vitam ea ipsa nocte intuto collocarat, admiratione complentur, nec dictis fidem habuere, donec suis ipsi oculis illum melius habentem, expedita lingua loquentem viderint.

Illud hic annotatu dignum; mittit Philippus eundem sacerdotem Matthiam summo manè Manzoliū visum, quo abeunte venit ad eum Montes Zazzara, vt illum de eiusdem obitu admoneret: cui & dicere cœpit. Amici pater vnicè mihi cari

iactu-

iacturam feci: Io. Manzolius supremum diem priore nocte expleuit; & ecce tibi signum, Misericordię sodales ad funus conuocati sunt. hæc vix ille dixerat, cum Philippus, Māzolius, inquit, non modò non obijt; sed ne hoc quidē morbo obibit. Redit interim Matthias, qui rogatus à B. Patre quomodo Io. Māzolius haberet, decessit inquit; & ille haud verum dicis, viuit ipse; propera ergo ad eum iterum perge, quid stas? quid cessas? sed cum sacerdos iussa exequi cunctaretur, quòd diceret se à Manzolij familiaribus de ei^o obitu admonitum esse: Instat acrius Philipp^o, vrgetq; vt mādatis pareat: Abijt ille: in itinere hæc animo voluebat: Quid sibi vult isthæc reditio? frustra Manzolij domum repeto, iterum audiam quod semel audiui, Io. obijt. Hæc dum ille cogitaret, ad eius ædes peruenit, ingressus cubiculum: moribundū hominem nō modò viuum, sed optimè habē-

tem,

tem, expeditèque loquentem, circumstantem noscitantem offendit, miratur. Reuersus ad Philippum quod vidit, narrat; eum Manzolij nomine salutatur.

Cæterùm, vt ad rem nostram redeamus, accedunt medici ad Manzolium à domesticis reuocati, quãquam initio quòd eum mortuum putarent, venire renuebant, expulsi arteriarum extemplò certam, indubitatamque spem valetudinis admirabundi concipiunt, miraculum inclamant, miraculum, in singula momenta leuius Manzolium habere profitentur.

Neque hic stetit res, haud multò post magnis in dies virium incrementis planè conualuit. Produxit is vitam ad annum huius sæculi nonagesimum septimum, obiitque paulò plus quàm biennium post Beatum Patrem.

*Nicolaus Lilius animam agens à Philippo
mirabiliter adiunatur.*

Nicolaus Lilius nostrę Congre-
gationis sacerdos, vir cum mul-
tis virtutibus excellens, tum maxi-
mę sui despicientia, periculosę æ-
grotabat, tantaque apparebat vis
morbi, vt mors instaret; visebat eum
assiduę Philippus, cui ob singulares
virtutes carus admodum erat, at-
que ad pugnam contra diabolicas
infestationes incitabat. Accidit au-
tem aliquando, vt cum ille supre-
mis appropinquaret, ab aduersario
varijs modis impugnari cęperit; id
autem hac occasione ad nostram
permanuit notitiam. Sacrum fa-
ciebat Philippus in priuato sacello,
cum Patribus cibum sumentibus
strepitus super fornicem triclinij
audiuntur (proximus erat is locus, &
cubiculo, vbi æger iacebat, & sacel-
lo, vbi Philippus salutare hostias
diuinę Maiestati immolabat) Ergo
dum

dum hi strepitus fiunt, ex Patribus aliqui tonare credunt; alij quasi lapides pet grandes maximi ponderis super fornicem triclinij summa vitraherentur, audiunt; strepitus ad singulorum aures haud peruenere: audiunt ex sacerdotibus Petrus Consolinus, & Promotheus Peregrinus; inter strepitus Philippus, qui pro ægro tum precibus insistebat, ministros aduocat; Consolino, qui primus accesserat, ad Nicolaũ, inquit, perge quãtocius, vt quamprimũ quicquid de illo est, certum sciam: ad uolatis confestim, eo que ubi uenit, moribundum sacerdotem iunctis manibus, hilari, serenoque uultu dicentem reperit: gratias agam⁹ Domino Deo nostro, accessit, recessit, victus est. Quibus quidẽ uerbis, quæ identidem repetebat, uidebatur innuere se cum diabolo, cuius aspectum vitare nequiuerat, dimicantem, à Philippo mirabiliter adiutum eiusdemque opera ab illi⁹

furore

furore, minisque liberatum. Beato deinde Patri eum adeunti, hem Pater mi, dixit, quid quæso causæ fuit, quòd te hæctenus non nouerim? cū morior, nunc qui homo sis, noscere incipio:

Cæterum de hoc, quoniam vir fuit spectatæ per plures annos in Congregatione integritatis, aliqua digna, quæ mandentur literis, narrabimus.

Fuit hic præter cætera pietati ita deditus, vt vocatus à Deo nihil habuerit antiquius, quàm obliuisci populum suum, & domum patris sui. Propinquorum adeò oblitus erat, vt ne minimum quidem de illis cogitaret; hinc fiebat, vt eorū literas è Gallia Romã allatas non modò non legeret; sed fasciculum etiam, vt erat ligatus, abijceret in ignem. Orationi deditus erat; obedientiã ita amabat, vt nemo magis; sui ipsius despicientia exellebat.

In confessionibus audiendis mul-

tus,

tus, assiduusque; pietate in Deum,
& caritate in proximum flagrabat;
de seipse demissè, abiectèq; sentie-
bat. Cœnobium B. Franciscæ Ro-
manæ omni ferè tempore dulciter,
ac sine querela rexit.

Diem obitus sui priusquam le-
ctulo decumberet, præuidit, prædi-
xit: morti proximus sacramentis
Ecclesiæ munitus supremum diem
maxima cum significatione pieta-
tis expleuit eodem, quem diximus,
anno nonagesimo primo. xvij Kal.
Iulias.

Futura prænunciat.

*Totam rē
præter P.
Desideriū
& Iannē
Comparot-
tium me-
dicum, duo
oculati te-
stes publico
testimonio
confirmarunt.*

HOc etiam anno. xj. kal. Aug. P.
Desiderius Consalvus ordinis
S. Dominici in grauem morbum
incidit; morbum pestifera febris se-
cuta est, febri phrenisis accessit. la-
cebat æger in lecto vi mali victus, &
si medicis crederes, nulla spe salutis.
Eo interim ad finem properante e-

uocatur

uocatur Philippus ad P. Franciscū Bencinum grauitèr itidem ægrum. sed non ad desperationem medicorum laborantem; qui mox, is, dixit, ex hoc morbo non conualescet; tū Patrem Desiderium adiens, Bencinus, iterum ait, præsentì ægrotatione morietur. Illud his subnectam, vixdum Desiderij cubiculum attingit, cum ad se æger reuertens, tanto confestim gaudio ex sola viri præsentia repletur, vt sibi ipse sanus iam esse videretur. Neque eum opinio decepit: Philippus namque manibus super illo impositis, confide dicebat, breui conualesces: Nec mora; Æger delirio, phrenesi, & somnolentia solutum se animaduertit: febricula demum, quæ ex morbo reliqua erat, liberatur. Is itaque cum à media morte ad vitam reuocatus esset, ab amicis dici cœptus est non iam Desiderius, sed Lazarus Rediuuius: quo vocabulo in hunc vsque diem à quibusdam nominatur.

Ioannes Comparottus medicus qui vtrunq; curabat, vbi prædictioni euentum respondisse vidit, Philippum vt Dei amicum magis, magisq; venerari cœpit. P. Desiderio salutē diuinitus redditā B. viro pro eo orante affirmavit; simulq; adiecit, ingenti se admiratione affici cogitantem P. Bencinum, de cuius salute medici haud desperarāt, diem obijisse, & P. Consaluum, qui omnium opinione mortuus credebatur, cōtra omnem medicæ artis rationem è morbo euasisse incolumem.

*Eam rem
vt ceteros
fileam in-
returando
enūciarūt
Principes
femina
Beatrice
Caietana,
& Iulia
Vrsina
Rangona
vt aq; e-
nim spe-
ctaculo in-
terfuit.*

Moribundam feminam mira in ea operando extremo adiuuat certamine.

FEMINA Princeps eodem anno, Augusto mense, ad vltima, summa vi morbi adducta venerat, extremaque etsi patiebatur, signa tamen apparebant in ea, quæ serierem mortem denunciarent: hanc Philippus; cui^o pectus flagrabat charitate, visit, cumque paulisper pro

illa

illa diuinam precatus esset clemenciam, inde nescio quem ægrotū visum abijt: in itinere secum ipse, heu feminam! frequenter dicebat, heu auxilio indiget! res sua postulat, vt ei opem feramus: ad plateā S. Mariæ ad Martyres vt ventum est, reuertamur, ijs qui secum erant, ait, ad moribundam: senserat enim diuinitus se ad eam cum diabolo fortè dimicantem reuocari: quam reperit eodem prorsus modo habentē, vt antea, crederes eam egregiè adhuc robustam ad alium saltem diem spiritum ducturam esse omnino: tum Philippus, vt feminæ subueniat, quibusdam, qui eius insidebāt lectulo, foras exire iussis, in moribundæ faciem primū, semel atque iterum exuflat, tum preces pro ea ad Deum fundens, ipsamque sermone de rebus diuinis perbreui confirmans in hæc tandem verba prorumpit: iubeo tibi anima, Dei nomine, vt ex hoc corpore egre-

diaris. quibus dictis, ex templo mulier (cunctis qui aderant stupentibus, factumque initio non credentibus) spiritum efflauit.

Aegrotantem morbo eximit.

Totam rem ipsa Victoria iurata testatur, eandemque à domesticis accepimus.

HOcipso opinor, anno, mense Octobri accidit Victoriæ Varesiæ Romanæ, vt ingenti dolore correpta, sed in læua scapula, eo tam acerbè opprimeretur, vt anhelitum trahere vix posset, nec noctu conquiescere, nec in lecto decumbere. His in angustijs B. Philippi memor ad eius iterum opem confugit, enixèque rogat præsentem se morbo eripiat: Nec irrita; Philippus namque affectam mox partem pugno percutiens, Abi inquit, ex morbo planè conualesces, Mira res: Victoriæ ex templo melius fuit, vixque domum, quàm nostris ædibus proximã habebat, peruenit, cum in statum valetudinis pristinum restitutam se animaduertit.

Gregoriij

Gregorij erga Philippum amor.

Illud hic attexam, quòd Gregorius XIV. & Cardinalis, & Pontifex Philippum semper plurimi fecit, dilexit vnicè, magnamque eius præsentia capiebat lætitiã, eumque præterea, & læto semper, hilariq; vultu excipiebat, & peramãter amplectebatur, nec permisit vnquam eum coram se esse, aut secum de quavis re agere, nisi scabello cõfidentem, atque operto capite.

Quodam die cum de more Pontifex in eius rueret amplexus, me præsentem, in has illico erupit voces: O te verè felicem! tu quidem Pater mi, sanctitate nos vincis, quamquã nos te (quòd Christi vices in terris gerimus) dignitate, & potestate superamus.

Amplissimi S. R. E. Cardinales, qui eo Pontifice, magna Philippum obseruantia colebant, quique simul eius delectabantur cõsuetudi-

ne, hi fuere, Gabriel Card. Paleotus, fr. Michael Bonellus Alexandrinus, Iulius Antonius Sanctorius, Alexander Medices, Augustinus Valerius, Vencentius Laureus, præter hos Hippolytus Card. Aldobrandinus maior Pœnitentiarius, qui hodie tanta cum sanctitate, ac prudentiæ laude Ecclesiæ gubernacula tenet Clementis VIII. nomine honestatus, Hieronymus de Ruvere Archiepiscopus Taurinensis, Scipio Gonzaga, Federicus Borromæus, Ioan. Franciscus Maurocenus, Augustinus Cusanus, Guido Pepulus, Paulus Camillus Sfondratus, Octavius Parauicinus, & alij.

Verùm Philippus in magna quâquam semper auctoritate, & existimatione apud Summos Pontifices, & Amplissimos Cardinales, & Principes viros fuit; his tamen ille nunquam elatus honoribus, vtpote qui caduca omnia cõtemneret, de sempiternis honoribus sempiternaque

gloria,

gloria, cuius vehementer cupidus erat, assiduè cogitabat.

Hæc de rebus à B. Philippò gestis Gregorio XIII. Iam de ijs, quæ ab eodem facta sunt Innocentio IX. qui Pontifex creatus iij. kal. Nouembr. anno millesimo quingentesimo nonagesimo primo sedit menses duos.

Iesu Christi anno 1591. Innocen. IX. Pap. anno 1. Ætatis anno 77

Occultum cuiusdam cogitatum diuinitus videt.

IN exitu huius anni millesimi quingentesimi nonagesimi primi quidã, cui Mattheo Guerre nomen, Romã venerat (erat is eximia erga Deum pietate) hospitio exceptus fuit à nostris, Philippo ad confessiones utebatur: de eius enim sãctimonia magna & fama, & auditione acceperat; illud autẽ interim contigit: erant vesperi apud B. Patrẽ viri aliquot nobiles, ac primarij; hos cum

Hanc rem ipsemet sacramenta exposuit.

Similia habes apud Cyrilum in S. Saba Abbate lege se libet, epistolam

Vitæ lib. 2.

Z 4

ille,

*S. Greg.
Nazian-
zeni qua-
dragesimā
sextam ad
Amphilo-
chium.*

ille, qua erat animi comitate, more suo festiuè, & vrbane tractaret, vnàque cum ipsis modestè etiam quandoque subrideret; passus est ex his hospes nescio quam animi offensionem, dicebatque secum ipse; hic si ea esset sanctimonia, qua dicitur, aliter vitam ac facit, institueret, vitio dans quod virtuti tribuebant alij.

Interim cum iam dilucesceret, B. virum adit, delictaque confiteri aggressus, quod de eo vesperi secum agitârat, silentio transmittit: intuetur hominem Philippus, ipsumq; ne vllum in confessionibus faciendis delictum reticeat, etsi leue sibi videatur, admonet: quibus dictis, Tuum erat, adiecit, quam de me heri vesperi offensionem habuisti, aperire, eique rem totam disertè explicuit: stetit ille his auditis stupore defixus: cogitatum aperit, confessionem peragit, culpæ veniam petit.

Visio-

Visiones.

Illud de B. Patre hîc mirabile adii-
ciam, cum locum aptiorem non
compererim, quòd Romana Sede
Pastore orbata, semper ferme, nunc
dormiens, nunc vigilans nomen il-
lius, qui in Summum Pontificem
eligendus erat, maxima voce pro-
nunciari audiebat: quam rem pau-
cis admodum viris aperire consue-
uerat.

Sed ab Innocentio, qui Pontifi-
catum gessit bimestrem, veniamus
ad Clem. VIII. hodie viuentem, qui
ei subrogatur tertio kal. Februarias,
anno salutis humanæ millesimo
quingentesimo nonagesimo
secundo.

LIBRI SECUNDI FINIS.

*Id iuratus
narravit,
Et ceteros
præteream,
Fræc. Ma-
ria Card.
Taurinus*